
АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Васе Пелагића 11а, 78 000 Бања Лука, тел: +387 51/224-070, 224-079, факс: 216-665;
web: www.abrs.ba; e-mail: office@abrs.ba;

Матични број: 1899244

ЈИБ: 4400901850006

ИЗВЈЕШТАЈ
О ПОСЛОВАЊУ И РЕЗУЛТАТИМА РАДА
СА ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈЕМ
АГЕНЦИЈЕ ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
за период од 01.01.2019. - 31.12.2019. године

Бања Лука, април 2020. године

САДРЖАЈ

СКРАЋЕНИЦЕ	
РЕЗИМЕ	1
УВОД	4
I ПОСЛОВАЊЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	5
1. ДИРЕКЦИЈА	10
1.1. Едукација.....	10
2. ЈЕДИНИЦА ЗА НАДЗОР	13
2.1. Сектор за надзор пословања банака.....	13
2.2. Сектор за надзор пословања недепозитних финансијских организација, надзор СПН и ФТ и ПП у банкарском систему и надзор обезбјеђења ЗПКФУ у банкарском систему .	20
3. СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ	27
4. ЈЕДИНИЦА ЗА РЕСТРУКТУРИРАЊЕ	28
4.1. Одјељење за реструктурирање банака.....	28
4.2. Одјељење за надзор банака у ликвидацији	29
5. СЕКТОР ЗА РЕГУЛАТИВУ И МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ	30
5.1. Рад на регулативи	30
5.2. Имплементација пројекта WB “Јачање банкарског сектора“	31
5.3. Имплементација FINRA пројекта.....	32
5.4. Имплементација пројекта Јачања капацитета централних банака Западног Балкана с циљем интеграције у Европски систем централних банака.....	32
5.5. Развој билатералне сарадње са регулаторима других земаља.....	33
5.6. Остале активности	33
6. ОМБУДСМАН ЗА БАНКАРСКИ СИСТЕМ	34
6.1. Увод.....	34
6.2. Приговори, упити и други поднесци корисника финансијских услуга.....	34
6.3. Активности сарадње са другим организацијама ради унапређење оквира заштите корисника финансијских услуга.....	37
7. ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	39
7.1. Пружање ИТ подршке свим организационим дијеловима Агенције.....	39
7.2. Контрола банака.....	39
7.3. Остале активности	40
8. ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ	41
II ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за период 01.01. до 31.12.2019. године	42

ПРИЛОЗИ

• Преглед извршених контрола у периоду 01.01. – 31.12.2019. године (Одјељење за непосредни надзор банака)	55
• Преглед извршених контрола у периоду 01.01. – 31.12.2019. године (Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација)	56
• Преглед извршених контрола у периоду 01.01. - 30.06.2019. године (Одјељење СПН и ФТ и ПП)	57
• Преглед извршених контрола у периоду 01.01. - 30.06.2019. године (Одјељење ЗПКФУ).....	58
• Преглед извршених контрола информационих система у банкама у периоду 01.01. - 30.06.2019. године (Одјељење ИКТ)	59

СКРАЋЕНИЦЕ

Агенција	Агенција за банкарство Републике Српске
АОД БиХ	Агенција за осигурање депозита БиХ
БиХ	Босна и Херцеговина
BSCEE	Група банкарских супервизора централне и источне Европе (Banking Supervisors from Central and Eastern Europe)
ДЛ	Давалац лизинга
ЕБА	Европско надзорно тијело за банкарство (European Banking Authority)
ЕС	Европска комисија (European Commission)
ЕСБ	Европска централна банка (European Central Bank)
ИМФ	Међународни монетарни фонд (International Monetary Fund)
МКО	Микрокредитна организација
МКД	Микрокредитно друштво
МКФ	Микрокредитна фондација
МРС	Међународни рачуноводствени стандарди
МСФИ	Међународни стандарди финансијског извјештавања
SREP	Поступак супервизорског прегледа и процјене (Supervisory Review and Evaluation Process)
УБ БиХ	Удружење банака Босне и Херцеговине
ФБА	Агенција за банкарство Федерације Босне и Херцеговине
ФБиХ	Федерација Босне и Херцеговине
CAMELS	Капитал, квалитет aktive, управљање и руковођење, профитабилност, ликвидност (Capital, Assets Quality, Management, Earnings, Liquidity, Sensitivity)
ЦБ БиХ	Централна банка Босне и Херцеговине
ШКО	Штедно-кредитна организација
WB	Свјетска банка (World Bank)
ICAAP	Поступак интерне процјене адекватности капитала у банкама (Internal Capital Adequacy Assessment Process)
ILAAP	Поступак интерне процјене адекватности ликвидности у банкама (- Internal Liquidity Adequacy Assessment Process)
USAID	Агенција за међународни развој САД (United States Agency for International Development)
CEF	Центар за извршност у финансијама, Љубљана (Center for Excellence in Finance)
NSFR	Нето стабилни извори финансирања (Net Stable Funding Ratio)
FMA	Агенција за надзор финансијског сектора Аустрије (Finanzmarktaufsicht in Österreich)
FINRA	Агенда за реформу финансијског сектора (Financial Reform Activity Agenda)
ЗОБ	Закон о банкама Републике Српске
ЕУ	Европска унија
IFC	Међународна финансијска корпорација (International Finance Corporation)

РЕЗИМЕ

Агенција је основана ради уређења и контроле банкарског система и при извршењу својих задатака у складу са законом је самостално и независно правно лице. Надлежности Агенције су прописане Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, а основни циљ Агенције јесте очување и јачање стабилности банкарског система, те унапређење његовог сигурног, квалитетног и законитог пословања.

Банкарски систем Републике Српске чине банке, МКО, ДЛ и друге финансијске организације чије се оснивање и пословање уређује посебним законима којима је прописано да Агенција издаје дозволе или одобрења за рад, надзире пословање и врши друге послове у вези с њима.

У извјештајном периоду све активности које су дефинисане у Плану рада Агенције за 2019. годину су у потпуности извршене.

У банкарском сектору Републике Српске од почетка 2018. године у примјени је нови Међународни стандард финансијског извјештавања 9 - финансијски инструменти којим се уређују нова начела за финансијски извјештај о финансијској имовини и финансијским обавезама које ће представљати релевантне и корисне информације корисницима финансијских извјештаја за њихову процјену износа, времена и несигурности будућих новчаних токова.

Након првих анализа примјене *MSFI-a 9* Агенција је уочила разлике у примјени код појединачних банака и потребу додатног регулисања, тако да је донијела Одлуку о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака која ће се примјењивати од 01.01.2020. године. Ефекти примјене ове Одлуке књижиће се једнократно 01.01.2020. године.

У 2019. години банкарски сектор карактерише раст укупне активе, а најзначајнији утицај на раст имало је повећање позиције бруто кредита и улагања у хартије од вриједности. Највећи раст, у апсолутном износу имали су кредити дати грађанима. Све позиције у укупној пасиви су имале раст изузев субординисаног дуга који је остао на истом нивоу. Штедња грађана већа је од кредита пласираних грађанима и кредити се у потпуности финансирају из штедње.

Укупни неквалитетни кредити настављају тенденцију смањења и у извјештајном периоду више су смањени неквалитетни кредити дати правним лицима у односу на неквалитетне кредите дате физичким лицима. Профитабилност банака је на задовољавајућем нивоу, све банке су оствариле добит. Приходи од камата су у опадању, а оперативни приходи имају значајнији раст.

У микрокредитном сектору настављен је раст кредитних активности уз доста високе каматне стопе код неких МКО. Закон о МКО донесен је 2006. године уз мање измјене 2011. године. Због тога је Агенција у циљу побољшања и усклађивања са законодавством ЕУ и потребе ограничавања висине каматне стопа, дала иницијативу за доношење новог Закона о МКО.

У складу са годишњим и кварталним плановима, Агенција је у извјештајном периоду вршила континуирани надзор над организацијама банкарског система и то кроз посредни и непосредни надзор. У оквиру непосредног надзора извршене су обимне и циљане контроле, а фокус истих је био на цјелокупном пословању, ликвидности, управљању, капиталу, квалитету активе, те извршењу наложених мјера из претходних контрола. Једна мања банка, код које су биле изражене слабости и неправилности у пословању била је под појачаним надзором Агенције. Под појачаним надзором су биле и банке са системским значајем за Републику Српску. Агенција континуирано прати рочну усклађеност и све банке испуњавају минималне захтјеве рочне усклађености које је Агенција прописала. На извјештајни датум 31.03.2019. године банке су по први пут доставиле извјештаје о коефицијенту ликвидносне покривености (енг. „Liquidity Coverage Ratio – LCR“) који су код свих банака изнад законом прописаног минимума.

С циљем провјере исправности и тачности достављених извјештаја Агенција је вршила циљане контроле тачности израчунавања „LCR“-а код неколико банака.

Посредни надзор обухвата редовни преглед и анализу извјештаја које банке достављају мјесечно, квартално и годишње по захтјеву Агенције. Такође, банке су у обавези да на годишњој основи израђују и Агенцији достављају извјештаје о *ICAAP*-у и планове опоравка, у складу са упутствима Агенције, а које Агенција прегледа и доставља банкама надзорничка писма са захтјевом за исправку уочених неправилности.

Поред тога Агенција је у 2019. години донијела нову Одлуку о поступку интерне процјене адекватности ликвидности у банкама, у складу са којом су банке у обавези доставити прве извјештаје о *ILAAP*-у у другом кварталу 2020. године, а који ће такође бити предмет прегледа и оцјене Агенције.

Имајући у виду да је у 2017., 2018. и 2019. години усвојен нови ЗОБ и велики број нових подзаконских прописа од стране Агенције, у току 2019. године посебна пажња је посвећена едукацији и стручном усавршавању запослених у Агенцији.

Поред едукације на семинарима, радионицама, конференцијама и форумима, значајна техничка помоћ у смислу едукације запослених Агенције пружена је и током рада у оквиру радних група за израду прописа и/или интерних аката Агенције из области надзора и реструктурирања банака у оквиру сљедећих пројеката: *FINRA* пројекта и Пројекта јачања банкарског сектора, а чији је циљ унапређење регулаторног оквира за пословање и надзор банака, новог оквира за реструктурирање банака, те јачање капацитета Агенције за надзор и реструктурирање банака.

Такође, значајан дио активности запослених Агенције у току 2019. године односио се на припремне активности за имплементацију нове Методологије за назорни преглед и оцјену банака (*SREP* методологија) усвојене у новембру 2019. године, која се заснива на општеприхваћеном супервизорском оквиру који примјењују и надзорни органи ЕУ и земаља чланица ЕУ.

С обзиром да од 01.01.2020. године долази до преласка са досадашњег надзорног приступа заснованог на *CAMELS* систему на нови супервизорски приступ, значајна пажња је у току 2019. године посвећена изградњи капацитета запослених Агенције за примјену нове *SREP* методологије, те дефинисању нове организационе структуре у области надзора пословања банака.

Едукација запослених за потребе провођења *SREP* методологије проведена је највећим дијелом у оквиру тзв. *SREP Pilot* пројекта који су провели запослени из одјељења за непосредни и посредни надзор у сарадњи са консултантима *WB* у периоду од априла до октобра 2019. године, те додатне радионице на којима је учествовао већи број запослених Агенције.

С обзиром да је Агенција у претходном периоду учинила значајне активности на усклађивању свог регулаторног и супервизорског оквира са регулаторним и супервизорским оквиром који се примјењује у ЕУ, на захтјев Агенције и ФБА *EBA* је почетком маја 2019. године започела процес процјене усклађености регулаторног и супервизорског оквира у Републици Српској и ФБиХ са регулаторним и супервизорским оквиром ЕУ, који се у току 2019. године проводио кроз неколико фаза: попуњавање прелиминарног упитника, попуњавање детаљног упитника о усклађености о усклађености регулаторног и супервизорског оквира Републике Српске са оквирима у ЕУ, као и припрему презентација и давање одговора представницима *EBA*-е приликом њихове посјете. Процес процјене усклађености и достављање додатних појашњења наставиће се и током 2020. године, када би *EBA* требала упутити приједлог оцјене *EC* за потребе доношења коначне одлуке о усклађености регулаторног и супервизорског оквира у Републици Српској и ФБиХ са регулаторним и супервизорским оквиром ЕУ.

Најзначајније активности Јединице за реструктурирање у извјештајном периоду односиле су се на сачињавање првих планова реструктурирање за банке којим је Агенција за банкарство Републике Српске издала дозволу за рад, те на доношење нове Одлуке о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе и Упутства о начину попуњавања извјештаја који се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе, са припадајућим обрасцима.

Јединица за реструктурирање је у законском року сачинила прве планове реструктурирања за осам банака у Републици Српској, те је Агенција исте усвојила у законском року. Наведени планови реструктурирања представљају новину у раду Агенције, обзиром да је новим Законом о банкама Републике Српске Агенцији додијељена нова надлежност сачињавање планова реструктурирања и спровођење процеса реструктурирања банака.

Након достављања првих извјештаја од стране банака који су неопходни за израду планова реструктурирања банака и банкарске групе, те на основу сачињених, горе поменутих првих планова реструктурирања, констатована је неопходност ажурирања постојеће Одлуке о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потреба израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе и Упутства о начину попуњавања

извјештаја који се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе, са припадајућим обрасцима.

С тим у вези, Јединица за реструктурирање је приступила изради нове у пртходном ставу поменуте Одлуке и Упутства са припадајућим обрасцима, а како би добила што потпунији податке који су Јединици за реструктурирање непоходни за израду што квалитетнијих планова реструктурирања банака. Новом Одлуком и Упутством дефинисани су додатни извјештаји које су банке дужне попунити и доставити Агенцији у сврху израде плана реструктурирања банке и банкарске групе.

Са циљем јачања сарадње, Агенција је континуирано наставила сарадњу са контролним (супервизорским) институцијама банака из земаља чије банке имају акционарски удио у банкама у Републици Српској, као и супервизорским институцијама других земаља.

Такође, у извјештајном периоду настављена је сарадња с домаћим органима и институцијама, односно Министарством финансија Републике Српске, другим министарствима Републике Српске, те са АОД БиХ, ЦБ БиХ, ФБА, УБ БиХ, Удружењем микрофинансијских организација БиХ, Удружењем лизинг друштва БиХ, другим институцијама БиХ и представницима ревизорских кућа путем размјене информација и заједничког дјеловања у оквиру прописаних надлежности.

У организационој јединици Омбудсман за банкарски систем Републике Српске у односу на исти период прошле године, забиљежено је смањење броја изјављених приговора корисника. У времену од 01.01. - 31.12.2019. године, у организационом дијелу Омбудсман за примљено је 62 приговора и обавјештења поводом насталих спорних односа у вези са поступањем финансијских организација или са другим захтјевом да се расправе одређена питања у појединачним односима корисника и давалаца финансијских услуга. Оцјена је да је томе допринијело адекватније упознавање корисника са правима и обавезама из послова у вези са пружањем финансијских услуга, знатно присутније превентивно или предуговорно информисање, промјена околности на банкарском тржишту у Српској, као и корективне активности и мјере које Агенција предузима у области заштите корисника финансијских услуга. Од почетка активности организационе јединице до 31.12.2019. године за примљено је више од 860 приговора корисника и више од 1380 упита, молби и осталих поднесака. Даваоцима финансијских услуга настоји се указати на могућа унапређења интерних правила и поступака, као и њихове обавезе у поштивању прописа о заштити корисника финансијских услуга, те се у оправданим случајевима дају препоруке и мишљења за рјешавање спорних односа на објективно могућ, цјелисходан или правичан начин.

Агенција је, у комуникацији са средствима јавног информисања, наставила са упознавањем и информисањем јавности о надлежностима и раду Агенције, предузимајући активности на унапређењу ефикасности комуникације између Агенције и јавности.

На интернет страници Агенције налазе се све одлуке и информације које је донијела Агенција (исте се редовно ажурирају), те низ корисних информација за кориснике финансијских услуга и друге кориснике. Агенција квартално објављује Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске који даје све релевантне информације и податке о финансијским организацијама које послују у Републици Српској.

УВОД

У складу са чланом 39. став (1) Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске (Службени гласник Републике Српске број: 59/13 и 4/17) и чланом 32. став (1) Статута Агенције за банкарство Републике Српске, (Службени гласник Републике Српске број 63/17), Агенција подноси Народној скупштини Републике Српске годишњи извјештај о пословању и резултатима рада са финансијским извјештајем Агенције најкасније до 30. јуна текуће године за претходну годину. Извјештај се доставља Влади Републике Српске до 31. маја текуће године за претходну годину.

Управни одбор Агенције усвојио је План рада Агенције за 2019. годину (у даљем тексту: План рада) у складу са организацијом и систематизацијом послова, који обухвата послове у сљедећим организационим дијеловима Агенције:

1. Дирекција
2. Јединица за надзор
  - 2.1. Сектор за надзор пословања банака
    - 2.1.1. Одјелење за непосредни надзор
    - 2.1.2. Одјелење за посредни надзор
  - 2.2. Сектор за надзор пословања недепозитних финансијских организација, надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма, надзор обављања платног промета у банкарском систему и надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему
    - 2.2.1. Одјелење за надзор недепозитних финансијских организација
    - 2.2.2. Одјелење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему
    - 2.2.3. Одјелење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему
3. Сектор за правне послове
  - 3.1. Одјелење за обраду захтјева и приговора
  - 3.2. Одјелење за правну подршку
4. Јединица за реструктурирање
  - 4.1. Одјелење за реструктурирање банака
  - 4.2. Одјелење за надзор банака у ликвидацији
5. Сектор за регулативу и међународну сарадњу
  - 5.1. Одјелење за регулативу
  - 5.2. Одјелење за међународну сарадњу
6. Омбудсман за банкарски систем
7. Одјелење за информационо-комуникационе технологије
8. Одјелење за заједничке послове.

Управни одбор Агенције усваја овај извјештај прије подношења Влади Републике Српске.

I ПОСЛОВАЊЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У обављању послова из свог дјелокурга Агенција је самостална и независна, а надзор над њеним радом врши Народна скупштина Републике Српске.

Орган управљања Агенцијом је Управни одбор којег чини пет чланова, а које на основу претходно проведеног поступка јавне конкуренције у складу са законом, на приједлог Владе Републике Српске, именује Народна скупштина Републике Српске. Чланови Управног одбора у садашњем сазиву изабрани су на период од пет година, Одлуком Народне скупштине Републике Српске број 02/1-021-263/18 од 22.03.2018. године, која је објављена 30.03.2018. године у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 28/18 и ступила на снагу 07.04.2018. године.

Директор Агенције представља Агенцију, руководи радом и одговоран је за рад Агенције.

Директора и замјеника директора, на основу претходно проведеног поступка јавне конкуренције у складу са законом, на приједлог Владе Републике Српске, именује Народна скупштина Републике Српске.

У оквиру Агенције у складу са Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске и Статутом Агенције успостављене су Јединица за надзор и Јединица за реструктурирање.

Руководиоца Јединице за надзор и Јединице за реструктурирање, на основу претходно проведеног поступка јавне конкуренције у складу са Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, именује Управни одбор Агенције.

У саставу Агенције је Омбудсман за банкарски систем Републике Српске, као самостална организациона јединица, која промовише заштиту права физичких лица корисника финансијских услуга.

На дан 31.12.2019. године у Агенцији су била запослена 62 радника.

Активности Управног одбора Агенције

Управни одбор, као орган управљања Агенцијом, предузимао је мјере за ефикасно и рационално обављање послова и задатака из надлежности Агенције.

У 2019. години Управни одбор је одржао 9 сједница, на којима је разматрао и усвојио следеће:

❖ питања која се односе на пословање Агенције:

- Извјештај Централне пописне комисије о извршеном попису имовине и обавеза Агенције за банкарство Републике Српске на дан 31.12.2018. године и Одлука о расхоровању основних средстава и ситног инвентара Агенције за банкарство Републике Српске;
- Финансијски извјештај Агенције за банкарство Републике Српске: за период 01.01 - 31.12.2018. године; за период 01.01 – 31.03.2019. године; за период 01.01.-30.06.2019. године; за период 01.01. до 30.09.2019. године;
- Извјештај о раду интерне ревизије у периоду 01.01 - 31.12.2018. године;
- Извјештај независног ревизора о финансијским извјештајима Агенције за банкарство Републике Српске за 2018. годину;
- Извјештај о пословању и резултатима рада са финансијским извјештајем Агенције за банкарство Републике Српске за 2018. годину за период 01.01.-30.06.2019. године;
- Одлука о измјени Плана рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2019. годину;
- Одлука о измјени Одлуке о одређивању два члана Одбора за надзор из реда запослених;
- Одлука о неприхватању понуде достављене по јавном позиву Агенције за банкарство Републике Српске;
- Одлука о одобрењу закључења уговора о купопродаји непокретности;
- Одлука о накнадама;
- План рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2020. годину;
- План рада интерне ревизије за 2020. годину;
- Финансијски план за 2020. годину;

- План јавних набавки за 2020. годину;
- информације о извршењу закључака са сједница Управног одбора Агенције за банкарство Републике Српске.

❖ питања која се односе на пословање банака и МКО:

- Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске: за период 01.01.2018 - 31.12.2018. године; за период 01.01.2019. – 31.03.2019. године; за период 01.01.-30.06.2019. године; за период 01.01.2019. – 30.09.2019. године;
- Одлука о поступку интерне процјене адекватности ликвидности у банци;
- Одлука о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака;
- Одлука о измјени и допуни Одлуке о израчунавању капитала банака;
- Одлука о измјени и допуни Одлуке о извјештавању о адекватности капитала;
- Одлука о начину спровођења контроле и налагања мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака;
- Одлука о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе;
- Одлука о измјени и допуни Одлуке о облику и садржају извјештаја које банке достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Одлука о измјени и допуни Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака;
- Одлука о провођењу надзора микрокредитних организација и предузимању мјера надзора.

Активности Одбора за надзор

Одбор за надзор чине директор, замјеник директора, руководилац Јединице за надзор и два члана из реда запослених, која је именовано Управни одбор Агенције. Одбором за надзор предједава директор Агенције, а у његовој одсутности замјеник директора.

Питања која се разматрају и начин разматрања на сједницама Одбора за надзор утврђена су Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, Статутом Агенције и Пословником о раду Одбора за надзор, а Одбор за надзор нарочито даје приједлоге директору Агенције у вези са:

- давањем и одузимањем дозволе за рад банкама, микрокредитним организацијама, штедно-кредитним организацијама, даваоцима лизинга и другим финансијским организацијама банкарског система;
- предузимањем мјера надзора према банкама;
- издавањем сагласности за спровођење добровољне ликвидације банке;
- одређивањем листе системски важних банака;
- давањем претходне сагласности на статут, односно на измјене и допуне статута финансијских организација банкарског система;
- одобравањем статусне промјене у финансијској организацији банкарског система;
- давањем или одузимањем сагласности за стицање квалификованог учешћа у банци;
- давањем одобрења за оснивање организационих дијелова банке и организационих дијелова банке са сједиштем изван Републике Српске;
- давањем или одузимањем сагласности за именовање члана надзорног одбора или управе банке;
- давањем процјене плана опоравка банке у смислу примјерености и спроводивости предложених мјера за одржавање или обнављање редовног пословања и финансијског положаја банке;
- давањем сагласности банци за стицање учешћа банке у другим правним лицима;
- предузимањем мјера према члановима банкарске групе;
- доношењем одлука о другим значајним питањима везаним за надзор финансијских организација банкарског система.

У 2019. години одржане су 53 сједнице Одбора за надзор, на којима је разматрано следеће:

❖ питања која се односе на рад банака:

- приједлог рјешења о отклањању неправилности у пословању банака након обављених обимних и циљаних контрола (15);
- приједлог рјешења о измјени рјешења о отклањању неправилности у пословању банака (5);
- приједлог одлуке о утврђивању Композитног ранга за банке (3);
- приједлог стратегије надзора банке након обимне контроле и рангирања и закључка о начину праћења извршавања наложених мјера (1);
- приједлог рјешења о издавању претходне сагласности за именовање чланова Управе банке (3);
- приједлог рјешења за издавање мјере писменог упозорења одговорном члану Управе банке (1);
- приједлог рјешења о издавању претходне сагласности за именовање чланова Надзорног одбора банака (5);
- приједлог рјешења о одбијању захтјева за именовање члана Надзорног одбора банке (2);
- приједлог рјешења о издавању претходне сагласности на статут банке (1);
- приједлог рјешења о издавању сагласности на одлуку о измјенама и допунама статута банке (4);
- приједлог рјешења за оснивање организационог дијела банке (9);
- приједлог одлуке о начину гласања на редовној скупштини банке (2);
- приједлог рјешења о издавању претходне сагласности за стицање квалификованог - контролног учешћа, преко 50% власништва над капиталом или учешћа у гласачким правима банке (3);
- приједлог рјешења о издавању претходне сагласности банци за купопродају пласмана банке (6);
- приједлог упозорења банци везано за неизвршење налога по издатим рјешењима Агенције (1);
- приједлог за закључење споразума о признању одговорности у прекршајном поступку;
- информација о начину праћења извршавања наложених мјера за банке (12);
- информација о изложеностима банака у Републици Српској преко 5% признатог капитала које нису обезбијеђене колатералом, достављене од стране Јединице за надзор (1);
- анализа пословања банака Републике Српске (32);
- мишљење о захтјевима банке везано за добијање сагласности за слање кредита у даљу процедуру разматрања (28);

❖ питања која се односе на рад МКО:

- приједлог рјешења о отклањању неправилности у пословању МКО након обављених обимних и циљаних контрола (15);
- приједлог рјешења о издавању сагласности на нацрт статута МКО (1);
- приједлог рјешења о издавању претходне сагласности на измјене Статута МКО (4);
- приједлог рјешења о издавању сагласности на измјене Уговора о оснивању МКО (2);
- приједлог рјешења о издавању сагласности за стицање 100% удјела у МКО (1);
- приједлог рјешења о одузимању дозволе за рад МКО (1);
- анализа пословања МКО (54);

❖ питања која се односе на рад банака и МКО, те којима се регулише рад истих:

• која су у надлежности директора:

- приједлог Упутства за класификацију и вредновање финансијске активе (1);
- приједлог Упутства за примјену Одлуке о јединственом начину обрачуна и исказивања ефективне каматне стопе на микрокредите (1);
- нацрт Упутства за попуњавање образаца уз Одлуку о објављивању података и информација банке (1);
- приједлог Упутства за попуњавање образаца уз Одлуку о објављивању података и информација банке (1);
- нацрт Методологије за надзорни преглед и оцјену банака (1);
- приједлог Методологије за надзорни преглед и оцјену банака (1);

- нацрт Методологије надзорног тестирања отпорности на стрес (1);
- измијењени нацрт Методологије надзорног тестирања отпорности на стрес (1);
- нацрт Упутства за процјену вриједности колатерала (1);
- нацрт Упутства за попуњавање образаца уз Методологију надзорног тестирања отпорности на стрес и пратећих образаца (1);
- приједлог Методологије за процјену планова опоравка банке и банкарске групе (1);
- приједлог Упутства за обављање ревизије информационог система у банкама од стране спољног ревизора (1);
- која су у надлежности Управног одбора:
  - приједлог Одлуке о поступку интерне процјене адекватности ликвидности у банци;
  - приједлог Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака;
  - приједлог Одлуке о измјени и допуни Одлуке о израчунавању капитала банака;
  - приједлог Одлуке о измјени и допуни Одлуке о великим изложеностима;
  - приједлог Одлуке о измјени и допуни Одлуке о извјештавању о адекватности капитала;
  - приједлог Одлуке о провођењу надзора микрокредитних организација и предузимању мјера надзора;
  - приједлог Одлуке о измјени и допуни Одлуке о облику и садржају извјештаја које банке достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
  - приједлог Одлуке о измјени и допуни Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака.

На сједницама је такође разматран извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске (4), а који обухвата и банкарски и МКО сектор, а који се након разматрања доставља Управном одбору на разматрање и усвајање.

Активности Одбора за реструктурирање

Одбор за реструктурирање чине директор, замјеник директора, руководилац Јединице за реструктурирање и два члана из реда запослених које је именовано Управни одбор Агенције. Одбором за реструктурирање предједава директор, а у његовој одсућности замјеник директора Агенције.

Питања која се разматрају и начин разматрања на сједницама Одбора за реструктурирање утврђена су Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, Статутом Агенције за банкарство Републике Српске и Пословником о раду Одбора за реструктурирање, а Одбор за реструктурирање нарочито даје приједлоге директору Агенције у вези са:

- израдом и усвајањем плана реструктурирања, отклањањем препрека за реструктурирање, отписом и конверзијом капитала, избором лица које врши независну процјену вриједности имовине и обавеза, покретањем поступка реструктурирања, као и у вези са инструментима и мјерама које се предузимају у реструктурирању;
- израдом плана реструктурирања којим се предвиђа примјена одговарајућих инструмената и мјера реструктурирања и овлашћења након доношења одлуке о покретању поступка реструктурирања;
- увођењем посебне управе, именовањем једног или више посебних управника, ако оцјени да би исто допринјело остваривању циљева реструктурирања;
- доношењем одлуке о примјени одређених инструмената реструктурирања, продаји акција, односно имовине, права и обавеза, преносу на банку за посебне намјене, одвајању имовине и реструктурирању властитим средствима банке;
- издавањем дозволе банци за посебне намјене и преносом акција и других власничких инструмената једне или више банака у реструктурирању и цијелокупне имовине или дијела имовине, права или обавеза једне или више банака у реструктурирању на банку за посебне намјене;
- одузимањем дозволе за рад банци за посебне намјене;

- извршавањем одвајања и преноса дијела или цјелокупне имовине, права или обавеза једне или више банака у реструктурирању или банке за посебне намјене на једно или више друштава за управљање имовином;
- утврђивањем посебних минималних захтјева за капиталом и прихватљивим обавезама за банке;
- одобравањем плана реорганизације пословања у реструктурирању властитим средствима банке;
- доношењем и других појединачних аката у поступку реструктурирања банке и банкарске групе, у складу са законом којим се уређују банке.

У 2019. години одржано је 6 сједница Одбора за реструктурирање, на којима је разматрано следеће:

❖ питања која се односе на рад банака, те којима се регулише рад истих:

- која су у надлежности директора Агенције:
  - приједлог Методологије за одређивање критичних функција у банкама;
  - приједлог планова реструктурирања за банке којима је Агенција за банкарство Републике Српске издала дозволу за рад (8);
  - приједлог Упутства о начину попуњавања извјештаја који се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе;
  - приједлог Упутства за електронско попуњавање извјештаја из области реструктурирања;
  - информација о активностима Јединице за реструктурирање (2);
- која су у надлежности Управног одбора:
  - приједлог Одлуке о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе;
  - приједлог Одлуке о начину спровођења контроле и налагања мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака.

1. ДИРЕКЦИЈА

Дирекцију чине директор, интерни ревизор, самостални аналитичар, сарадник за односе са јавношћу, сарадник за превођење и технички секретар.

У извјештајном периоду, у оквиру Дирекције, обављани су послови заступања и представљања Агенције у земљи и иностранству, доношења аката из надлежности Агенције, сарадње са иностраним институцијама и организацијама, другим ентитетским институцијама и институцијама БиХ, послови интерне ревизије, превођења, информисања јавности о раду Агенције и друго. У извјештајном периоду у дирекцији су се обављали послови обједињавања и израде Извјештаја о пословању и резултатима рада Агенције за 2018. годину и прво полугодиште 2019. године и обједињавање и израда Извјештаја о стању у банкарском систему Републике Српске за два квартала и полугодиште 2019. године.

Запослени у Дирекцији учествовали су у изради Нацрта *SREP* методологије (у даљем тексту: *SREP* методологија).

У оквиру радних група за економска питања, слободно кретање капитала и финансијски надзор и под координацијом Министарства финансија Републике Српске, запослени у Дирекцији учествовали су у праћењу и достављању података за извјештај о реализацији активности из усвојеног Акционог плана за реализацију приоритета из Аналитичког извјештаја ЕС. Такође, редовно су достављани извјештаји за израду Документа за дискусију за Пододбор за економска питања и статистику и Пододбор за унутрашње тржиште и конкуренцију укључујући заштиту здравља и потрошача ЕС. Запослени у дирекцији као именовани члан учествовао је на редовним годишњим састанцима горе наведених пододбора ЕС и презентовани на редовним годишњим састанцима горе наведених пододбора ЕС.

У оквиру рада Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске и Комисије за сарадњу надзорних органа финансијског сектора Републике Српске запослени из Дирекције координисали су рад Комисије и Комитета за 2019. годину, као предсједавајући.

Представници Агенције и представници ФБА подпомогнути консултантом *USAID-FINRA* пројекта радили су на унапређењу извјештаја о стању у банкарском систему.

У оквиру Дирекције обављане су активности информисања циљне јавности о активностима Агенције, чиме је дат допринос расту повјерења и унапређењу дијалога са свим интересним странама. У складу са планираним активностима информисања јавности и интересних страна о надлежностима и раду Агенције у току 2019. године, извршене су активности које обухватају комуникацију и контакте са циљном јавности, а понајвише са средствима јавног информисања и другим регулаторима финансијског сектора, праћење и анализу информација објављених у медијима, те припрему реаговања на наводе у медијима, припрему саопштења и обавјештења о актуелним темама и објављивање истих на интернет страници Агенције.

1.1. Едукација

➤ Едукација запослених Агенције

Агенција је у извјештајном периоду запосленима омогућила учешће на стручним семинарима, радионицама, конференцијама и форумима из области значајних за рад Агенције, као што су надзор банака, рачуноводство, информационе технологије, спречавање прања новца и финансирања тероризма, заштита корисника финансијских услуга, архивско пословање, јавне набавке и друго.

Поред тога, Агенција је са циљем оптимизације временских и финансијских ресурса у извјештајном периоду повећала обим учешћа запослених Агенције на „*on-line*“ семинарима и радионицама које су се такође показале као ефикасан начин за едукацију и усавршавање запослених.

Поред едукације на семинарима, радионицама, конференцијама и форумима, значајна техничка помоћ у смислу едукације запослених Агенције пружена је и током рада у оквиру радних група за израду прописа и/или интерних аката Агенције из области надзора и реструктурирања банака у оквиру сљедећих пројеката:

- *FINRA* пројекта,
- Пројекта јачања банкарског сектора,
- *ESCB* пројекта.

Преглед едукација запослених у 2019. години даје се у табели у наставку:

Р.б.	Тип	Назив	Организатор	Мјесто
1.	Семинар	Финансијска стабилност и супервизорско стрес тестирање	Уједињени бечки институт (ЈВИ)	Беч
2.	On-line радионица	Планови опоравка	Европско банкарско тијело (ЕБА)	On-line
3.	Радионица	Израда годишњег финансијског извјештаја за правна лица у Републици Српској и актуелности везане за измјене у пореским прописима Републике Српске	Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске (СРР РС)	Бања Лука
4.	Конференција	Банкарска супервизија и реструктурирање из перспективе малих земаља домаћина унутар правног оквира Европске уније	Центар за савјетовање за финансијски сектор, Свјетска банка (FinSac)	Беч
5.	On-line радионица	СРЕП	Европско банкарско тијело (ЕБА)	On-line
6.	Семинар	Семинар за банке, микрокредитне организације, пружаоце услуга новчаних пошљики, телеком оператере, осигуравајућа друштва, инвестиционе фондове и друге финансијске организације	Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске (СРР РС)	Бања Лука
7.	Семинар	Регулаторни захтјеви за управљање ризиком ликвидности	Агенција за међународни развој САД (USAID) FINRA пројекат	Интерно
8.	Семинар	Системски ризик и стрес тестирање	Центар за област финансија (CEF)	Љубљана
9.	Радионица	Ризик прања новца и финансирања тероризма за кредитне институције	Министарство безбједности БиХ	Сарајево
10.	Семинар	Међународни стандарди финансијског извјештавања	Удружење банака БиХ у сарадњи са Центром за обуку (бивши АТТФ)	Сарајево
11.	Радионица	Подршка успостављању приступа агенција за провођење закона ФОО одговарајућој анализи“ и „Бодовање ризика за кредитне институције и (on-site) надзор заснован на ризЗОБику у Аустрији	Фондови Европске уније за бесповратну финансијску претприступну помоћ (IPA) ИПА пројекат "Подршка борби ротив прања новца"	Бања Лука
12.	Семинар	Стицање знања, вјештина и способности службеника за јавне набавке и чланове комисије	Агенција за правни консалтинг и едукацију	Сарајево
13.	Семинар	Дилеме у обрачуну плата и накнада у Републици Српској	Економски факултет	Бања Лука
14.	Семинар	Како постати дигитална банка	Удружење банака БиХ	Бања Лука
15.	Семинар	Заштита права корисника финансијских услуга и финансијска инклузија	Европски систем централних банака (ESCB)	Лисабон
16.	Семинар	Припрема ICAAP извјештаја	Удружење професионалних ризик менаџера у БиХ (УПРМБиХ) у сарадњи са USAID FINRA	Бања Лука
17.	Конференција	eSecurity2019	eSigurnost	Београд
18.	Семинар	Банкарска супервизија	Европски систем централних банака (ESCB)	Рим
19.	Радионица	LCR-радионица	Агенција за међународни развој САД (USAID) FINRA пројекат	Интерно
20.	Конференција	Конференција о финансијској технологији FINTECH	Центар за савјетовање за финансијски сектор, Свјетска банка (FinSac)	Беч
21.	Радионица	Подизање свијести о превенцији и борби против прања новца и финансирања тероризма	Фондови Европске уније за бесповратну финансијску претприступну помоћ (IPA) ИПА пројекат "Подршка борби ротив прања новца"	Сарајево
22.	Форум	Форум о спречавању прања новца, финансирања терористич.активности и борби против корупције	Revicon и Финрар	Теслић
23.	Семинар	Надзор банака са тежиштем на ризике и процјена ризика – тестирање отпорности на стрес	Уједињени бечки институт (ЈВИ)	Беч
24.	Семинар	Непосредни надзор банака	Центар за област финансија (CEF)	Љубљана

25.	Семинар	Континуирана професионална едукација	Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске (СРР РС)	Бања Лука
26.	Семинар	Канцеларијско, архивско и електронско пословање	Удружење архивских радника Републике Српске	Јахорина
27.	Конференција	Конференција „Eurofiling 2019“ - ИТ и систем извјештавања у Европској унији	Европска централна банка (подршка USAID FINRA)	Франкфурт
28.	Семинар	Честа проблематика пензионера корисника финансијских производа и услуга	Агенција	Теслић
29.	Семинар	Дилеме у вези примјене Закона о јавним набавкама	Универзитет за пословне студије	Бања Лука
30.	Конференција	Надзор и регулатива дигиталних финансијских услуга	Удружење микрокредитних организација Македоније (АМФО)	Скопље
31.	Студијско путовање	Микрофинансије (Презадуженост, микрофинансије, положај дужника и кредитора, финансијска едукација)	Међународна финансијска корпорација (IFC)	Беч
32.	Радионица	Подршка борби против прања новца	TWINING пројекат IPA 2013	Бања Лука
33.	Семинар	Европске интеграције, управљање и усклађеност	Европски систем централних банака (ЕСЦБ)	Вилњус
34.	Семинар	Банкарска супервизија	Европски систем централних банака (ЕСЦБ)	Љубљана
35.	Конференција	International Green Finance Conference	Magyar Nemzeti Bank	Будимпешта
36.	Конференција	23. Конгрес рачуноводствене и ревизорске професије	Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске (СРР РС)	Теслић
37.	Радионица	Аналитички поступци у интерној ревизији	Удружење интерних ревизора	Бања Лука
38.	Семинар	Контроле и ревизија у окружењу информационих технологија. Екстерна оцјена квалитета интерне ревизије – практична искуства	Удружење интерних ревизора	Бања Лука
39.	Семинар	Семинар за банке, микрокредитне организације, пружаоце услуга новчаних пошљики, телеком оператере, осигуравајућа друштва, инвестиционе фондове и друге финансијске организације	Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске (СРР РС)	Бања Лука
40.	Радионица	Микро и макропруденцијална питања у Европи - NPL радионица	Европска централна банка (ЕЦБ)/Уједињени бечки институт (ЈВИ)	Беч
41.	Семинар	NPL семинар	Европска централна банка (ЕЦБ)/Уједињени бечки институт (ЈВИ)	Беч
42.	Семинар	Надзор финансијског сектора	Међународни монетарни фонд (ММФ)/ Уједињени бечки институт (ЈВИ)	Беч
43.	Семинар	Примјена прописа о канцеларијском пословању и електронско канцеларијско пословање	РЕС д.о.о. Сарајево	Бања Лука
44.	Семинар	Изазови у јавним набавкама	Центар за унапређење корпоративног управљања, Универзитет за пословне студије Бањалука	Бања Лука
45.	Семинар	Рачуноводство и порези	Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске (СРР РС)	Бања Лука
46.	Семинар	Надзор банака са тежиштем на ризике и процјена ризика	Joint Vienna Institute	Беч
47.	Семинар	Tech	LANACO	Бања Лука

2. ЈЕДИНИЦА ЗА НАДЗОР

Примјењујући сву прописану законску регулативу Јединица за надзор је у 2019. години вршила контролу (надзор) финансијских организација банкарског система Републике Српске кроз рад два сектора, унутар којих је организовано пет одјељења, и то:

- Сектор за надзор пословања банака:
  - Одјељење за посредни надзор,
  - Одјељење за непосредни надзор;
- Сектор за надзор пословања недепозитних финансијских организација, надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему и надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему:
  - Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација (МКО и ДЛ),
  - Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему (СПН и ФТ и ПП),
  - Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему (ЗПКФУ).

Одјељења и сектори су имали међусобну сарадњу и сталну размјену података са циљем добијања цјелокупне слике о пословању сваке банке, МКО, ДЛ, као и банкарског система у цјелини.

2.1. Сектор за надзор пословања банака

Сектор за надзор пословања банака (у даљем тексту овог поглавља: Сектор) обавља надзор пословања банака на основу законских прописа, професионалних правила и норми заснованих на основним принципима за ефикасну банкарску супервизију банака и стандардима сходно базелским принципима и ЕУ директивама.

Сектор преко својих одјељења представља основу за провођење континуираног надзора и контроле банака и даје могућност да се идентификују, процјењују и надгледају изложености свим ризицима, те обезбјеђује могућност за предузимање корективних мјера према појединачним банкама.

У складу са Планом рада, Сектор је током 2019. године вршио надзор банака кроз обављање посредних и непосредних контрола на начин и у роковима дефинисаним оперативним плановима кроз рад два одјељења, и то:

- Одјељења за непосредни надзор које контролише пословање банака на лицу мјеста;
- Одјељења за посредни надзор које прати пословање банака на основу достављених прописаних извјештаја.

Сходно Одлуци о начину провођења надзора банака и предузимању мјера надзора, Сектор приликом обављања надзора банака прати и оцјењује:

- да ли банка послује у складу са законом и прописима Агенције донесеним на основу истог, као и са стандардима опрезног банкарског пословања;
- адекватност капитала банке у односу на ризике којима је банка изложена или може бити изложена у свом пословању, укључујући оцјену ИСААР-а, његово спровођење и резултате;
- адекватност система управљања у банци, укључујући оцјену организационе структуре, система управљања ризицима и система унутрашњих контрола;
- финансијско стање банке, укључујући:
  1. квалитет активе (дате кредите, авансе, акредитиве, гаранције, као и улагања у хартије од вриједности, а у погледу њиховог квалитета, благовремености испуњења обавеза дужника и усклађености са важећим прописима, укључујући инструменте обезбјеђења и јемства примљена по основу пласмана),
  2. поштовање ограничења изложености и процес утврђивања, праћења и контроле ограничења изложености, укључујући и велику изложеност,
  3. ликвидност,

4. финансијски резултат;

- провјеру тачности и адекватности података и информација које је банка дужна да јавно објављује;
- друге битне показатеље који утичу на пословање банке, те примјену закона и прописа Агенције.

Осим редовних активности провођења континуираног надзора и контроле банака, током 2019. године, запослени у Сектору су интензивно учествовали и у:

- активностима на измјени и допуни постојеће подзаконске регулативе те изради нове подзаконске регулативе;
- изради *SREP* методологије;
- изради *SREP* извјештаја за банке чије су матичне банке из земаља ЕУ и презентацији истих на састанцима (колецима) супервизорских тијела из ЕУ;
- пилот пројекту- Израда *SREP* извјештаја за двије одабране банке из Републике Српске с циљем провјере *SREP* методологије и едукације запослених, а везано за усвојену *SREP* методологију која замјењује досадашњи начин контроле и оцјењивања банака по *CAMELS*-у;
- праћењу и достављању података за извјештај о реализацији активности из усвојеног Акционог плана за реализацију приоритета из Аналитичког извјештаја ЕС за Поглавље 9-Финансијске услуге и Поглавље 17- Монетарна политика;
- осталим активностима предвиђеним Планом рада.

2.1.1. Одјељење за непосредни надзор

Одјељење за непосредни надзор (on-site) банака (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење), врши контролу банака на лицу мјеста, односно у самим банкама, а иста се обавља кроз надзорни циклус чији је оквир дефинисан ЗОБ Републике Српске, одлукама Агенције и другим прописима који регулишу пословање банака, те обухвата сљедеће процесе: планирање контрола (годишњи и оперативни планови контрола), припрему контрола, контроле у самим банкама, сачињавање основних аката (записник, оцјена пословања - рангирање показатеља пословања и корективне мјере) и даљег поступања у постконтролном поступку зависно од додијеленог композитног ранга сваке појединачне банке.

Сваки од ових процеса обухвата низ врло сложених активности и радњи, на основу којих се доносе закључци и оцјене о квалитету пословања (у цјелости или по сегментима), утврђују се слабости и неправилности, односно неусклађености са прописима, врши оцјена квалитета управљања ризицима у пословању банака и дају приједлози за доношење одлуке о корективним и другим мјерама према банкама и одговорним лицима, а све са циљем одржавања сигурности и стабилности банкарског сектора Републике Српске, с тим да је посебан акценат на контролама банака обављеним у току 2019. године био усмјерен на: примјену новоусвојених прописа из сегмента управљања ризиком ликвидности, као и на контролу управљања кредитним ризиком односно квалитета активе.

Одјељење је у току 2019. године обављало сљедеће активности:

- у складу са Планом рада извршена је разрада и припрема кварталних оперативних планова контрола банака, те су на основу истих формиран тимови за контроле и одређени одговорни/задужени контролори за контроле појединачних банака у планираним роковима;
- сходно Приручнику за on-site контролу обављене су припремне радње за организацију и вршење контрола: најаву контроле, контакти са одговорним лицима у банци, припрема контроле, дефинисање захтјева за потребном документацијом и информацијама, одржавање интерних састанака на којима се презентује статус банке од стране других надлежних организационих дијелова у Агенцији, планови за појединачне контроле (распоред контролора, задатака и времена у припреми и у контроли на лицу мјеста), преглед достављене документације од стране банке и документације расположиве у Агенцији, одржавање уводних састанака са представницима банке са циљем оцјене степена и квалитета припремљености банке за отпочињање контроле и др;
- контроле на лицу мјеста у банкама, путем обимне и циљаних контрола, што је, поред непосредног увида у пословне књиге и документацију банака, укључивало: оперативне састанке контролних тимова, састанке тимова са члановима управе банака, израду оперативних информација о току

контроле, издавање одређених препорука за предузимање корективних активности у току трајања контроле, прикупљање неопходне документације и података са циљем документовања надзорних поступака, одржавање завршног састанка са надлежним лицима у банкама и презентација прелиминарних налаза контроле и сл;

- израда докумената који проистичу из обављене контроле као што су записник о обављеној контроли и одговори на приговоре банака у виду допуне записника. Поред израде наведених аката, Одјељење је припремало приједлоге аката који су достављани Одбору за надзор на разматрање, а који обухватају: корективне мјере (рјешење са налозима), композитни ранг (у случају обимне контроле) који садржи укупну оцјену банке и појединачне оцјене по сегментима пословања, те предузимање мјера надзора у виду издавања писменог упозорења одговорном члану управе банке и др;
- при обављању горе наведених послова поштовани су прописани рокови за израду и доставу докумената, процедуре и права банака на приговор, као и примјена усвојених процедура и интерних аката за обављање надзора;
- Одјељење анализирања све достављене документе, сачињава информације по истом, одређује даљу организацију и одвијање тока надзора након издатих корективних мјера банци;
- израда мишљења о тежини прекршаја, степену опасности и посљедицама прекршаја у банкама утврђеним предметним записницима, а на основу захтјева Сектора за правне послове;
- израда мишљења о екстернализацији појединих активности и услуга банака, а на основу захтјева Сектора за правне послове;
- учешће у изради и издавању мишљења о тумачењу одредби законских и подзаконских аката;
- размјена података, те анализа информација о пословању појединачних банака са Одјељењем за посредни надзор банака за потребе припрема циљаних или обимних непосредних контрола;
- учествовање у пилот пројекту - Израда *SREP* извјештаја за двије одабране банке из Републике Српске с циљем провјере *SREP* методологије и едукације запослених, а везано за усвојену *SREP* методологију која замјењује досадашњи начин контроле и оцјењивања банака по *CAMELS*-у.

Непосредни надзор (on-site) банака и постконтролни поступци обављани су уз примјену Одлуке о начину провођења надзора банака и предузимању мјера надзора и Приручника за on-site контролу банака.

О налазима контроле - надзора сачињавани су записници са чијим садржајем су обавезни да се упознају председник и чланови надзорног одбора банке, председник и чланови управе банке, руководиоци контролних функција, те више руководсто у чијој је надлежности област која је била предмет надзора.

За утврђене неправилности у примјени закона, подзаконских аката, прописа и одржавања прописаних стандарда, донесена су рјешења и дати рокови за отклањање утврђених неправилности и недостатака у пословању банака, а банке су у току контрола и у постконтролном периоду предузимале активности на отклањању истих, те сходно обавези из рјешења, информисале Агенцију о извршењу налога достављањем извјештаја и доказа о извршењу истих у датим роковима.

Одјељење је, у складу са Планом рада, непосредним прегледом пословних књига, књиговодствене и друге документације у току 2019. године извршило укупно 12 контрола у 8 банака (двје обимне и 10 циљаних контрола).

Од извршених циљаних контрола, три контроле су имале за предмет извршење налога издатих ранијим рјешењима Агенције, три контроле су за предмет имале поступање банака по одредбама Одлуке о управљању ризиком ликвидности (контрола ликвидности), једна контрола је за предмет имала контролу капитала, једна контрола је имала за предмет квалитет активе и двије контроле су за предмет имале контролу управљања и руковођења банком.

Циљане контроле обавили су тимови у саставу од два до пет контролора, у трајању од двије до четири седмице.

Након циљаних контрола извршених код шест банака у којима су утврђене неправилности, издата су рјешења са укупно 17 налога са роковима за отклањање истих.

Поред горе наведених банака, код једне банке неправилности које су утврђене у циљаној контроли су обједињене са истима из обимне контроле за које је издато рјешење са 15 налога.

Код преостале једне банке код које је извршена циљана контрола која је за предмет имала контролу капитала, утврђене су три неправилности, од којих је банка двије отклонила, док је за трећу неправилност која се односила на власника акција упућен захтјев Сектору за правне послове на даље поступање у складу са ЗОБ-ом.

Напомињемо да су двије циљане контроле започете средином децембра 2019. године и да су исте још увијек у току, те да овлашћена лица Агенције израђују акта који проистичу из обављених контрола (записник о обављеној контроли и др.).

Такође, у овом извјештајном периоду, извршене су двије обимне контроле банака, о чему су сачињени записници, након којих су банкама издата рјешења са 24 налога за отклањање уочених неправилности и неусклађености у пословању банака, са утврђеним роковима за отклањање истих (напомињемо да су код једне банке неправилности које су утврђене у циљаној контроли извршења налога обједињене са истима из обимне контроле за које је издато рјешење са 15 налога).

Најсложеније и најкомплексније контроле су обимне контроле, које у правилу захтијевају бројније тимове, знатно више ресурса и трају већи број дана по контролору.

Предметне обимне контроле су обавили тимови у саставу од пет контролора, у трајању од три до четири седмице.

У извршеним обимним контролама, утврђене неправилности и неусклађености у пословању углавном су се односиле на следеће:

- недостаци у управљању кредитним ризиком;
- неадекватну идентификацију група повезаних лица-корисника;
- ненамјенско трошење кредитних средстава;
- недозвољене концентрације кредитног ризика;
- неадекватна интерна акта и недоследно провођење донесених интерних аката;
- неадекватно поступање са стеченом материјалном активом;
- неконзистентно поступање у примјенама и пракси методологије за обрачун и формирање исправке вриједности за кредитне губитке (МСФИ 9);
- неправилности у примјени методологије за обрачун резерви за кредитне губитке по регулаторном захтјеву,
- неадекватне и непотпуне ванбилансне евиденције и др.

Након извршених обимних контрола утврђен је припадајући композитни ранг (јединствени композитни ранг који је заснован на појединачним ранговима основних компонената финансијског и оперативног стања банке који обухватају: адекватност капитала, квалитет активе, квалитет органа управљања и руковођења банком, квалитет и ниво профитабилности банке, те адекватност ликвидности).

Поред издавања рјешења након завршених обимних и циљаних контрола, контролори су и у току самих контрола указивали на одређене неправилности и неусклађености у пословању и давали препоруке за отклањање истих.

Такође, праћено је и извршење налога из обимних и циљаних контрола обављених у претходном периоду, а како је код једне банке са сједиштем у Републици Српској утврђено да поједини налози Агенције нису у потпуности извршени или нису извршени у задатим роковима, Агенција је издала писмено упозорење одговорном члану управе у тој банци.

Остали задаци и послови

У складу за захтјевима и потребама, Одјељење је у извјештајном периоду имало и остале активности, од којих су најзначајније:

- учешће значајног броја запослених из Одјељења у изради подзаконске регулативе;
- учествовање у сачињавању приједлога, инструкција и појашњења везано за примјену прописа којима се регулише пословање банака;

- сарадња са Агенцијом за осигурање депозита БиХ на принципу кореспонденције и размјене одређене документације, односно доставе одређених аката Агенције, углавном из *on-site* надзора (записника и рјешења, те оцјена композитног ранга) и одржавање састанака везано за појединачне банке и усаглашено дјеловање, у складу са потписаним Меморандумом о сарадњи;
- припрема и одржавање састанака са представницима банака;
- учествовање на састанцима са спољним ревизорима банака;
- сарадња са међународним финансијским институцијама у погледу размјене информација и јачања капацитета за *on-site* контролу (супервизију);
- израда извјештаја о раду и обављеним контролама;
- учешће у изради SREP анализа и презентацији истих за три банке сходно ЕВА смјерницама за потребе учешћа Агенције на састанцима супервизорских тијела из Европске Уније (Банка Словеније и FMA Аустрија);
- учествовање на разним међународним семинарима и радионицама у циљу унапређења процеса надзора банака и стицања нових знања и искустава;
- праћењу и достављању података за извјештај о реализацији активности из усвојеног Акционог плана за реализацију приоритета из Аналитичког извјештаја ЕС за Поглавље 9-Финансијске услуге и Поглавље 17- Монетарна политика;
- израда других материјала за потребе Агенције, припремање материјала за састанке са представницима банака у оквиру континуираног надзора банака, израда интерних информација и сл.

2.1.2. Одјељење за посредни надзор

Одјељење за посредни надзор банака (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење), надзор обавља на основу извјештаја, чији су форма, садржај, динамика и начин достављања прописани ЗОБ Републике Српске, одлукама Агенције и другим прописима који регулишу пословање банака.

Одјељење врши посредан надзор, односно примарно контролише, прати и анализира пословање банака са сједиштем у Републици Српској и организационих дијелова банака са сједиштем изван Републике Српске.

Извјештајну основу банака са сједиштем у Републици Српској (8 банака) чине редовни дневни извјештаји (2 извјештаја), декадни (1 извјештај), мјесечни (12 извјештаја), квартални (24 извјештаја), годишњи (4 извјештаја), те по потреби други извјештаји и информације који су били предмет контрола и анализа у овом извјештајном периоду.

У 2019. години Одјељење је примало прописане кварталне и мјесечне извјештаје и извјештавало о организационим дијеловима банака које послују у Републици Српској, а чије је сједиште регистровано у Федерацији Босне и Херцеговине (7 банака са 52 организациона дијела у Републици Српској), а чији су подаци чинили саставни дио извјештаја о пословању банкарског система.

Наиме, Одјељење прикупља све прописане извјештаје од банака и у сарадњи са Одјељењем за информационе технологије, све прикупљене податке преноси у информациону базу података Агенције, након чега врши контроле извјештаја и усклађености пословања сваке банке са стандардима прописаним ЗОБ-ом и подзаконским актима Агенције.

У 2019. години Одјељење за посредни надзор је заједно са Одјељењем за непосредни надзор разматрало Извјештај о поступку интерне процјене адекватности капитала (ICAAP) као и План опоравка банке и банкарске групе, а који су Агенцији достављени у првом полугодишту 2019. године од стране банака. Извјештаји о поступку интерне процјене адекватности капитала (ICAAP) банака односили су се на стање са 31.12.2018. године, док су се ревидирани Планови опоравка банке и банкарске групе за све банке односили на стање са 31.12.2017. године, с обзиром да је Агенција надзорничким писмима из претходне године наложила да се исти ревидирају и доставе Агенцији најдаље до 30.06.2019. године. Банке су у захтјеваном року доставиле ревидиране планове опоравка за 2017. годину, а који су разматрани од стране Одјељења за посредни и непосредни надзор, те на основу којих су сачињена надзорничка писма о уоченим пропустима, те

која су упућена банкама. Банке су у прописаном року доставиле и планове опоравка за 2018. годину који су разматрани у задњем кварталу 2019. године.

Према регулаторним захтјевима, банке извјештавају Агенцију на кварталном нивоу и о активностима контролних функција банке (функције: управљања ризицима, усклађености и интерне ревизије), док на годишњем нивоу банке достављају извјештаје о спроведеним стрес тестовима, као и планове банке (пословни план, стратешки план и план капитала).

У 2019. години настављено је обимније и учесталије извјештавање за двије банке које је започето у претходном периоду.

Сходно појачаном надзору кроз додатно извјештавање једне веће банке, те праћењу реализације Рјешењем наложених мјера наведеној банци, Одјељење је на кварталном нивоу сачињавало информације о статусу извршења налога, које су се редовно разматрале од стране Одбора за надзор Агенције.

За једну мању банку настављено је у 2019. године додатно дневно, декадно и мјесечно извјештавање, које је уведено 2016. године, а сходно усвојеној стратегији, Одјељење је редовно пратило извршење наложених мјера, те мјесечно сачињавало информације о статусу извршења налога, које су редовно разматране од стране Одбора за надзор Агенције.

Анализа стања и израда извјештаја о стању у банкарском систему Републике Српске

У складу са Планом, а након пријема и контроле извјештаја, Одјељење је вршило анализу стања у банкарском систему Републике Српске, те је сходно томе сачинило Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске за 2018. годину.

Израда појединачних анализа пословања банака

Одјељење је у 2019. години, након пријема, контроле и анализе извјештаја сваке банке појединачно, израдило анализе и мјесечне информације о пословању банака, и то:

- 1) Анализу пословања сваке банке појединачно за 2018. годину на основу коначних извјештаја банака са стањем на дан 31.12.2018. године;
- 2) Анализу пословања сваке банке појединачно на основу кварталних извјештаја банака са стањем на дан 31.03.2019., 30.06.2019. и 30.09.2019. године;
- 3) Анализу пословања банака на мјесечном нивоу у форми скраћене информације пословању банака на основу биланса стања и пратећих мјесечних и дневних извјештаја са стањем на задњи дан календарског мјесеца (28.02.2019., 30.04. 2019., 31.05. 2019., 31.07. 2019. 31.08.2019. и 31.10. 2019. године).

Израда информација о појединачним банкама за потребе припреме непосредних контрола и праћење извршења наложених мјера

У складу са захтјевима Одјељења за непосредни надзор, а за потребе припрема непосредних контрола банака, Одјељење је припремало потребне анализе и информације о пословању истих.

У складу са рјешењима Агенције по извршеним непосредним контролама, те на основу закључака Одбора за надзор праћено је извршење налога из дјелокруга рада Одјељења, на основу чега су припремане информације о статусу извршења налога.

Преглед и разматрање извјештаја о поступку интерне процјене адекватности капитала (ICAAP) и плановима опоравка

У складу са захтјевима Закона о банкама и одговарајућих подзаконских аката, Одјељење је извршило:

- преглед и разматрање извјештаја о поступку интерне процјене адекватности капитала (ICAAP) за 2018. годину за сваку банку појединачно, о чему су дата мишљења на основу којих су сачињена писма препоруке везано за унапређење поменутог извјештаја за сваку банку појединачно, те иста упућена свим банкама.

Израда информација о налазу спољне ревизије за банке

На основу извјештаја о извршеној спољној ревизији пословања банака за 2018. годину од стране овлашћених спољних ревизора, Одјељење је у сарадњи са Одјељењем за непосредни надзор сачинило информације о налазу спољне ревизије за сваку банку појединачно (8 банака), са посебним освртом на проширени извјештај спољног ревизора за потребе Агенције, а све сходно прописаним регулаторним захтјевима. На основу сачињених информација те утврђених примједби на извјештаје спољних ревизора, организовани су састанци са спољним ревизорима на којима су разматрани извјештаји спољних ревизора, те могућност унапређења истих за спољне ревизије финансијских извјештаја банака које ће бити извршене за 2019. годину.

Контроле банака на лицу мјеста

У 2019. години обављено је пет циљаних контрола (контрола извршења налога код једне банке, контрола поступања по Одлуци о управљању ризиком ликвидности код двије банке, контрола квалитета активе код једне банке и контрола капитала код једне банке) од стране супервизорских тимова у којима је учествовало укупно шест контролора Одјељења за посредни надзор. У периоду март- април 2019. године извршена је обимна контрола једне банке од стране супервизорског тима у којој је учествовао један контролор, а у периоду мај-јуни 2019. године извршена је обимна контрола једне банке од стране супервизорског тима у којем су учествовала два контролора из Одјељења за посредни надзор.

Остали задаци и послови

У складу за захтјевима и потребама, Одјељење је у извјештајном периоду имало и остале активности, од којих су најзначајније:

- достављање упозорења према једној банци кроз дописе (2); израда мишљења у писаној форми везано за захтјеве/упите банака: упит за покриће губитка из ранијих година (1 банка), захтјев за проширење извјештаја Образац БС-К (1 банка); упит о мишљењу у погледу динамике извјештавања контролне функције праћења усклађености и спречавања прања новца (1 банка); упит за издавање претходне сагласности (одобрења) за пренос средстава резерви за кредитне губитке у законске резерве (1 банка); захтјеви банака за продужење рока за реализацију налога итд.;
- издавање потврда, сагласности и мишљења у поступку лиценцирања сходно Упутству Агенције за лиценцирање и друге сагласности, а на захтјев Сектора за правне послове: 11 мишљења за оснивање и промјену организационих дијелова (4 банке из Републике Српске), 3 мишљења о финансијском стању подносиоца захтјева за стицање квалификованог (контролног) учешћа код једне банке, 6 мишљења на захтјеве три банке за добијање претходне сагласности за купопродају пласмана, 2 мишљења на приједлог за начин гласања на сједници Скупштине сходно утврђеном дневном реду код једне банке, 3 мишљења за емисије акција код двије банке, мишљење за емисију обвезница код једне банке, мишљење на захтјев за добијање претходне сагласности за укључивање добити остварене у 2018. години у ставку редовног основног капитала, мишљење за пријевремену отплату субординисаног дуга код једне банке и мишљење за укључивање субординисаног дуга у допунски капитал једне банке;
- израда информације о пословању "Комерцијалне банке" а.д. Бања Лука са стањем на дан 31.12.2018. године за "Народну банку Србије" (сходно форми и садржају извјештаја прописаним од стране "Народне банке Србије");
- достављање показатеља финансијске стабилности (FSI) "ЦБ БиХ" и "ММФ", како за укупни банкарски сектор РС, тако и по појединачним банкама на основу прелиминарних и коначних извјештаја са стањем на дан 31.12.2018. године и кварталних извјештаја са стањем на дан 31.03.2019., 30.06.2019. и 30.09.2019. године године у сврху генерисања истих од стране наведених институција;
- достављање осталих мјесечних и кварталних извјештаја "ЦБ БиХ", "ММФ", "Министарству финансија РС", "Савјету министара - Дирекцији за економско планирање", "Заводу за статистику Републике Српске" и другим институцијама;

- учешће у изради SREP анализа и презентацији истих за три банке сходно ЕВА смјерницама за потребе учешћа Агенције на састанцима супервизорских тијела из Европске Уније (Банка Словеније и FMA Аустрија);
- активно учешће (у сарадњи са Сектором за регулативу и међународну сарадњу и Одјељењем за инфомационе – комуникационе технологије учествовало) у изради подзаконских аката заснованих на одредбама Закона о банкама Републике Српске;
- учешће на семинарима у организацији "Агенције за међународни развој САД" (USAID) кроз FINRA пројекат, као и на семинарима у организацији других међународних и домаћих институција;
- праћењу и достављању података за извјештај о реализацији активности из усвојеног Акционог плана за реализацију приоритета из Аналитичког извјештаја ЕС за Поглавље 9-Финансијске услуге и Поглавље 17- Монетарна политика.

2.2. Сектор за надзор пословања недепозитних финансијских организација, надзор СПН и ФТ и ПП у банкарском систему и надзор обезбјеђења ЗПКФУ у банкарском систему

Сектор за надзор пословања недепозитних финансијских организација, надзор СПН и ФТ и ПП у банкарском систему и надзор обезбјеђења ЗПКФУ у банкарском систему (у даљем тексту: Сектор) је у извјештајном периоду, преко Одјељења за надзор недепозитних финансијских организација, обављао надзор (непосредни и посредни) МКО са сједиштем у Републици Српској (у овом извјештајном периоду, са сједиштем у Републици Српској, није било регистрованих ДЛ нити других недепозитних финансијских организација).

Надзор је дефинисан подзаконским актом Агенције, а обухвата усаглашеност пословања МКО са законским и подзаконским прописима, стандардима опрезног пословања и добрим праксама и одржавање минималних стандарда пословања, адекватност система управљања и рад органа МКО, стање и одржавање капитала/улога МКО, квалитет кредитног портфолија, ликвидност, пословање с повезаним лицима и друго.

Сектор је преко Одјељења за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему, вршио надзор над примјеном законских и подзаконских прописа и минималних стандарда за спречавање прања новца и финансирање тероризма у банкама и МКО са сједиштем у Републици Српској.

Ово Одјељење је, такође, вршило и контролу обављања платног промета у банкама са сједиштем у Републици Српској и у организационим дијеловима банака са сједиштем у Федерацији БиХ, који су пословали у Републици Српској.

Сектор је, такође, преко Одјељења за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему вршио контролу заштите права корисника финансијских услуга (банке и МКО са сједиштем у Републици Српској и организациони дијелови банака, МКО и ДЛ из ФБиХ, који су пословали у Републици Српској) у смислу поштовања релевантних одредби Закона о банкама Републике Српске које се поред банака, сходно примјењују и на МКО и ДЛ.

2.2.1. Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација (микрокредитне организације и даваоци лизинга)

Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске прописано је да, поред банака, Агенција врши надзор и контролу МКО и ДЛ. Сходно овом закону Агенција је надлежна за издавање и одузимање дозвола за рад, издавање одобрења и сагласности, вршење контроле, доношење општих аката и подзаконских прописа, те обављање других послова у оквиру континуираног надзора МКО и ДЛ.

Микрокредитне организације

Законом о микрокредитним организацијама уређено је оснивање, регистрација, дјелатност, облик организовања, пословање, начин управљања, престанак рада и надзор пословања МКО.

Функцију надзора над МКО обавља Агенција непосредним и посредним надзором, путем Одјељења за надзор недепозитних финансијских организација (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење), сходно Закону о микрокредитним организацијама, сходно подзаконским актима Агенције и сходно другим релевантним законским прописима и стандардима опрезног пословања и добрим праксама, те интерним актима МКО.

У овом извјештајном периоду МКО са сједиштем у Републици Српској чинило је 14 МКО, и то 11 МКД и 3 МКФ. Једној МКФ Агенција је одузела дозволу за рад у новембру 2019. године, тако да је са стањем на дан 31.12.2019. године МКО са сједиштем у Републици Српској чинило укупно 13 МКО (11 МКД и 2 МКФ). Са стањем на дан 31.12.2018. године МКО са сједиштем у Републици Српској је чинило укупно 10 МКД и 3 МКФ.

Такође, са 31.12.2019. године, у Републици Српској је путем пословних јединица, односно организационих дијелова, пословало и 8 МКО (7 МКФ и 1 МКД) чије је сједиште у ФБиХ.

Сходно Плану рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2019. годину, Одјељење је у 2019. години непосредним прегледом пословних књига, књиговодствене и друге документације извршило укупно 11 непосредних контрола у МКО (6 обимних контрола и 5 циљаних контрола), а контролу сваке појединачне МКО је обавио тим од 2 контролора у трајању од 1 до 3 седмице.

Обимне контроле извршене су у 5 МКД и 1 МКФ, о чему су сачињени записници о извршеним контролама. У остављеном року, 3 МКД и 1 МКФ нису уложиле приговоре на записнике, док су 2 МКД уложила приговор на записнике у прописаном року, које је Агенција након разматрања документације и навода из приговора одбацила као неосноване.

За утврђене неправилности у пословању контролисаних МКО Агенција је издала 5 рјешења са укупно 32 налога и роковима за извршење истих.

Циљане непосредне контроле извршења налога по раније издатим рјешењима Агенције извршене су у 5 МКО (3 МКД и 2 МКФ) о чему су сачињени записници, а у остављеном року МКО нису уложиле приговоре на записнике. Контролом је утврђено да су 3 МКД и 1 МКФ у потпуности извршиле налоге (укупно 25 налога) издате претходним рјешењима (код 1 МКД и 1 МКФ утврђене су нове неправилности за које су издата рјешења са по 1 налогом), док је код 1 МКФ утврђено да 1 налог није у потпуности извршен (рјешењем из 2018. године наложене су 3 мјере), те је издато рјешење са 1 налогом за отклањање неправилности.

МКО су, сходно обавезама из рјешења, благовремено информисале Агенцију о извршењу налога достављањем извјештаја и друге релевантне документације у датим роковима, на основу чега је Одјељење редовно сачињавало информације о статусу извршења налога по издатим рјешењима. Преглед извршених контрола дат је у табели у прилогу.

Контролама су утврђене неправилности у пословању МКО, које су се углавном односиле на следеће:

- неправилности у извјештавању према Агенцији (код 4 МКО);
- неправилности у књиговодственим евиденцијама (код 6 МКО);
- непотпуна документованост кредитних досијеа (код 2 МКО);
- неадекватан обрачун резервисања по микрокредитима (код 1 МКО);
- неусклађеност општих и интерних аката са законским прописима и оснивачким актима (код 4 МКО);
- неправилности у пословању са повезаним лицима и непотпуне евиденције о истима (код 4 МКО);
- неправилности у раду Скупштине, Управног одбора и других органа (код 5 МКО).

Извршене контроле су обављене у складу са Приручником за контролу микрокредитних организација. Током контроле прегледана је релевантна документација и обављени су разговори са одговорним лицима у МКО, који су од значаја за укупну процјену пословања МКО.

Циљ обављања контрола је да се обезбиједи законитост рада МКО кроз указивање на евентуалне неправилности и незаконитости, те налагање мјера и давање препорука за корекције и побољшање пословања МКО.

Одјељење је у току 2019. године вршило и посредан надзор, односно контролу, праћење и анализу пословања МКО са сједиштем у Републици Српској и организационих дијелова МКО са сједиштем у ФБиХ који послују у Републици Српској, на основу извјештаја чија је форма, садржај,

динамика и начин достављања прописан законом и подзаконским актима Агенције и другим прописима који регулишу пословање истих.

Извјештајну основу МКО са сједиштем у Републици Српској чини 1 мјесечни и 12 кварталних извјештаја. Извјештаји су по облику, садржају, начину и роковима извјештавања прописани Одлуком о облику и садржају извјештаја које микрокредитне организације достављају Агенцији.

Организациони дијелови МКО који послују у Републици Српској, а чије је сједиште у ФБиХ (8 МКО), такође су дужни достављати извјештаје и то 1 мјесечни и 3 квартална извјештаја, појединачно по организационим дијеловима и збирно за све организационе дијелове у Републици Српској. Билансне позиције организационих јединица МКО са сједиштем у ФБиХ укључене су у билансе стања матичних МКО.

На основу извјештаја МКО са сједиштем у Републици Српској и извјештаја организационих дијелова МКО ФБиХ, подаци о пословању истих укључени су у Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске и то за сљедеће периоде:

- за 2018. годину (на основу прелиминарних извјештаја и коначних извјештаја МКО са стањем на дан 31.12.2018. године),
- за први квартал 2019. године (на основу извјештаја са стањем на дан 31.03.2019. године),
- за други квартал 2019. године (на основу извјештаја са стањем на дан 30.06.2019. године) и
- за трећи квартал 2019. године (на основу извјештаја са стањем на дан 30.09.2019. године).

На основу извјештаја за МКО са сједиштем у Републици Српској, а за потребе Агенције, урађене су анализе пословања за сваку појединачну МКО на основу коначних извјештаја са стањем на дан 31.12.2018. године, те анализе пословања истих са стањем на дан 31.03.2019. године, 30.06.2019. године и 30.09.2019. године.

Као резултат континуираног посредног праћења и контроле кварталних извјештаја МКО са сједиштем у Републици Српској, Одјељење је издало упозорење за 1 МКД због кршења одредби члана 166. Закона о микрокредитним организацијама (обавеза одржавања укупних улагања у дугорочне инвестиције, пословни простор и осталу фиксну активу до максимално 50% укупног капитала МКД), на основу којег је ово МКД поменуто улагања довело у прописано ограничење са стањем на дан 30.09.2019. године.

Даваоци лизинга

Законом о лизингу уређује се оснивање, регистрација, дјелатност, облик организовања, пословање, начин управљања, престанак рада и надзор пословања ДЛ. Функцију надзора над ДЛ обавља Агенција путем Одјељења непосредним и посредним надзором, сходно Закону о лизингу и подзаконским актима Агенције.

У току 2019. године није било регистрованих давалаца лизинга (ДЛ) са сједиштем у Републици Српској.

Дозволу за обављање послова лизинга у 2019. години имале су 3 пословне јединице које су у саставу 3 друштва за послове лизинга са сједиштем у ФБиХ. Агенција је за ове пословне јединице ДЛ обављала посредни надзор на основу извјештаја, које чине 1 мјесечни и 5 кварталних извјештаја, а по потреби и други извјештаји и информације, који су били предмет посредне контроле и анализе у овом извјештајном периоду.

Такође, подаци о финансијском лизингу ДЛ укључују и податке организационог дијела једне банке са сједиштем у Федерацији БиХ, који обавља послове финансијског лизинга, а извјештајну основу истога чине 1 мјесечни извјештај и 2 квартална извјештаја.

Извјештаји су по садржају, облику, начину и роковима прописани Одлуком о облику и садржају извјештаја које ДЛ доставља Агенцији за банкарство Републике Српске.

На основу наведених извјештаја, подаци о пословању истих укључени су у Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске и то за сљедеће периоде:

- за 2018. годину (на основу прелиминарних извјештаја и коначних извјештаја ДЛ са стањем на дан 31.12.2018. године),
- за први квартал 2019. године (на основу извјештаја са стањем на дан 31.03.2019. године),
- за други квартал 2019. године (на основу извјештаја са стањем на дан 30.06.2019. године) и

- за трећи квартал 2019. године (на основу извјештаја са стањем на дан 30.09.2019. године).

Билансне позиције организационих јединица ДЛ ФБиХ које послују у Републици Српској укључене су у билансе стања матичних ДЛ.

Остало

Одјељење је на захтјев Сектора за правне послове у поступку лиценцирања, путем посредног надзора издало мишљења: за добијање сагласности на емисију обвезница за 3 МКД, на планове пословања за добијање сагласности односно дозволе за рад за 1 МКД у оснивању и по осталим основама за 1 МКД и 1 МКФ (докапитализација и пренос власничког удјела на три физичка лица).

Одјељење је такође, учествовало у изради приједлога нове Одлуке о провођењу надзора микрокредитних организација и предузимању мјера надзора (усвојена од стране Управног одбора Агенције и објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 100/19“ - примјена децембар 2019. године).

Континуирани задатак Одјељења је унапређење постојећих извјештаја и према потреби, увођење нових, те давање упутстава и инструкција за попуњавање извјештаја и примјену стандарда. У том смислу Одјељење је израдило приједлог Упутства за примјену Одлуке о јединственом начину обрачуна и исказивања ефективне каматне стопе (примјена март 2019. године), а у сарадњи са Одјељењем за информационе – комуникационе технологије прилагођени су постојећи извјештаји за МКО у информационом систему Агенције.

Одјељење је такође, упућивало захтјеве МКО за доставу додатних информација и података о појединим сегментима пословања, као и захтјеве за појашњење одређених података наведених у извјештајима.

Одјељење је остварило активну сарадњу са МКО путем састанака са представницима МКО и путем одговора на питања везано за примјену законске и подзаконске регулативе. Такође, су путем посредног надзора размјењивани подаци и информације и анализе са осталим организационим дијеловима Агенције, као и информације и подаци о постконтролном надзору и праћењу извршења налога из непосредне контроле сходно рјешењима о наложеним мјерама.

Настављена је и сарадња са ФБА, у смислу рјешавања текућих питања надзора и извјештавања.

2.2.2. Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему

Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење) контролише рад финансијских организација на лицу мјеста и путем достављања прописаних мјесечних извјештаја. Извршене контроле базиране су на ЗОБ Републике Српске, Закону о микрокредитним организацијама, Закону о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, одлукама Агенције и другим прописима који регулишу ову област.

Одјељење је у складу са Планом рада Агенције за 2019. годину, извршило укупно 15 непосредних контрола: 3 контроле спречавања прања новца и финансирања терористичких активности и обављања платног промета у банкама; 5 контрола спречавања прања новца и финансирања терористичких активности у МКО; 2 контроле извршења налога по рјешењу Агенције у банкама; 4 контроле извршења налога по рјешењу Агенције у МКО и 1 контролу банке у дијелу спречавања прања новца и финансирања терористичких активности која је извршена у сарадњи са супервизорима Банке Словеније (у складу са потписаним Меморандумом о разумијевању Агенције и Банке Словеније).

Контроле су обављене уз досљедну примјену приручника за контролу усклађености банака и МКО са минималним стандардима спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, односно Приручника за контролу усклађености пословања банака у платном промету.

У контролама извршеним у банкама утврђено је да контролисане банке у великој мјери примјењују минималне стандарде спречавања прања новца и финансирања терористичких

активности и обављања платног промета, али и да поједине контролисане банке (2) још увијек на адекватан начин не примјењују наведене стандарде, односно да:

- успостављени Регистар профила клијента за физичка лица није ажуриран (код једне банке);
- није у потпуности обезбијеђена документованост досијеа за физичка и правна лица (код двије банке);
- једна банка није на прописан начин обавјештавала Финансијско обавјештајно одјељење - Државне агенције за истраге и заштиту (у даљем тексту: ФОО).

У контролама МКО утврђено је да су исте предузеле значајне активности у провођењу прописа из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности (код 5 МКО нису утврђене неправилности). Међутим, контролисане, углавном новоосноване МКО (3), још увијек у потпуности и на адекватан начин не примјењују минималне стандарде спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, односно:

- програми, политике и процедуре за спречавање прања новца и финансирања терористичких активности нису у потпуности усклађени са прописаном законском регулативом (код једне МКО);
- није на адекватан начин успостављен Регистар профила клијента (код једне МКО);
- није благовремено обавијештено ФОО о именовању овлашћеног лица за спречавање прања новца и финансирања терористичких активности у МКО (три МКО);
- нису прикупљене све информације и документација којом се документује поријекло средстава физичких лица, чија је намјена отплата кредита (двје МКО);
- интерна и екстерна ревизија није вршила редовну контролу пословања МКО у области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности (двје МКО).

О извршеним контролама су сачињени записници који су достављени банкама и МКО. На записнике о извршеним контролама банке и МКО нису уложиле приговоре. За утврђене неправилности у примјени закона, прописа и одржавања прописаних стандарда, сачињена су рјешења којим су дати налози са роковима за отклањање утврђених неправилности и недостатака у пословању.

Одјељење је поред указивања на неправилности и давања препорука у току самих контрола, путем 6 рјешења издало укупно 13 налога за отклањање уочених недостатака и неправилности (2 рјешења са укупно 4 налога у контролама банака и 4 рјешења са укупно 9 налога у контролама МКО).

У контролама извршења налога код 2 банке и 4 МКО нису утврђени недостаци и неправилности у пословању из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности (исте су у потпуности извршиле налоге Агенције), а у заједничкој контроли једне банке извршеној у сарадњи са представницима Банке Словеније нису утврђени недостаци и неправилности у пословању из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности.

У односу на 2018. годину, кад је утврђено укупно 17 неправилности у 4 МКО, евидентно је да је у 2019. години значајно смањен број утврђених неправилности у пословању МКО из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, те се може закључити да су МКО предузеле значајне активности у провођењу стандарда из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности.

За потребе Агенције, Одјељење је редовно сачињавало информације о предузетим мјерама и извршењу налога банака и МКО.

Преглед извршених контрола дат је у табели у прилогу.

Остало

Одјељење у надзору банака и других финансијских организација континуирано сарађује са ФОО, а сходно Закону о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности у писаној форми редовно обавјештава ФОО о утврђеним неправилностима у раду истих и њиховој усклађености са минималним стандардима спречавања прања новца и финансирања терористичких активности.

Одјељење је на захтјев и у склопу својих редовних активности достављало надлежним органима (Министарство правде Републике Српске, Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Министарство безбједности БиХ, Пореска управа ФБиХ, тужилаштва и други) све релевантне

информације о отвореним рачунима за правна или физичка лица за која постоји основана сумња да су учествовали у прању новца или другим незаконитим активностима које се могу довести у везу са прањем новца или финансирањем терористичких активности.

Током 2019. године, Одјељење је имало континуиране контакте и кореспонденцију са банкама и МКО, путем захтјева за доставу документације, података и образложења (80 захтјева), те путем инструкција и обавјештења.

Извјештавање Агенције о трансакцијама за које је прописано извјештавање било је на задовољавајућем нивоу, а банке и МКО су сходно законској регулативи редовно извјештавале Агенцију.

У 2019. години представници Агенције су активно учествовали у раду Радне групе за израду Нацрта закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, те присуствовали семинарима и радионицама које су се односили на спречавање прања новца и финансирања терористичких активности.

Функционисање платног промета у банкарском сектору Републике Српске успјешно је обављано и током 2019. године, а утврђене неправилности односиле су се углавном на непотпуну документованост досијеа трансакционих рачуна физичких и правних лица.

2.2.3. Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему

Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему (у даљем тексту: Одјељење) контролише рад финансијских организација на лицу мјеста. Извршене контроле базиране су на ЗОБ Републике Српске, Закону о МКО, Закону о лизингу, одлукама Агенције и другим прописима који регулишу ову област, а посебна пажња је посвећена писменим приговорима корисника финансијских услуга. Надзором су обухваћене банке са сједиштем у Републици Српској и организационе јединице банака које послују у Републици Српској, а чије је сједиште у Федерацији БиХ, МКО са сједиштем у Републици Српској и организационе јединице МКО које послују у Републици Српској, а чије је сједиште у Федерацији БиХ и пословне јединице давалаца лизинга које послују у Републици Српској, а чије је сједиште Федерацији БиХ (тренутно нема давалаца лизинга са сједиштем у Републици Српској).

Одјељење је у складу са Планом рада Агенције за 2019. годину извршило укупно 14 непосредних контрола: 5 контрола заштите права корисника финансијских услуга у банкама; 6 контрола заштите права корисника микрокредита и 3 контроле извршења налога по рјешењу Агенције у МКО. Контроле су извршене у складу са Приручником за контролу пословања банака, МКО и ДЈ у сегменту заштите права корисника финансијских услуга.

О извршеним контролама су сачињени записници који су достављени банкама и МКО. За утврђене неправилности у примјени закона, прописа и одржавања прописаних стандарда, сачињена су рјешења којим су дати налози са роковима за отклањање утврђених неправилности и недостатака у пословању.

У контролама извршеним у банкама са сједиштем у Републици Српској, тако и у филијалама/пословницама банака чије је сједиште у ФБиХ, а које послују у Републици Српској, утврђено је да су исте предузеле значајне активности на обезбјеђењу заштите права корисника банкарских услуга. Међутим, утврђено је да поједине банке (3) још увијек у потпуности и на прописан начин не обезбјеђују заштиту права корисника банкарских услуга:

- код једне банке са сједиштем у Републици Српској контролом су утврђене 2 неправилности (стандардни информациони листови и уговори о кредиту нису садржавали све прописане обавезне елементе) које су отклоњене у постконтролном поступку, што је банка документовала релевантном документацијом.
- код двије банке стандардни информациони листови и уговори о кредитним производима и другим банкарским услугама не садрже све прописане обавезне елементе или обавезни елементи нису у потпуности прецизно и јасно дефинисани;

- код двије банке уговори о кредитним производима и другим банкарским услугама садрже одредбу која је у супротности са начелом савјесности и поштења и равноправног односа корисника са банком;
- код једне Банке отплатни планови и планови исплате нису израђени на прописани начин, а у појединим случајевима је неоправдано наплаћивана накнада за пријевремену отплату кредита.

У контролама извршеним у МКО утврђено је да су исте предузеле значајне активности на обезбјеђењу заштите права корисника микрокредита. Међутим, утврђено је да шест МКО још увијек у потпуности и на прописани начин не обезбјеђују заштиту права корисника микрокредита:

- код пет МКО стандардни информациони листови и уговори не садрже све прописане обавезне елементе или обавезни елементи нису у потпуности прецизно и јасно дефинисани;
- двије МКО нису на уговорени начин, а најмање једном годишње, достављале корисницима у писаној форми извод о стању кредитног задужења;
- код три МКО отплатни планови нису израђени на прописани начин;
- код једне МКО уговори садрже опште упућујуће норме на пословну политику када су у питању обавезни елементи уговора;
- код двије МКО уговори о микрокредитима садрже одредбу која је у супротности са начелом савјесности и поштења и равноправног односа корисника са банком.

У контролама извршења налога код двије МКО чије је сједиште у Републици Српској и једне филијале/пословнице МКО чије је сједиште у ФБиХ нису утврђени недостаци и неправилности у пословању из области заштите права корисника микрокредита, односно утврђено је да су исте поступиле по налозима Агенције и отклониле раније утврђене неправилности.

Одјељење је поред указивања на неправилности и давање препорука у току самих контрола, путем 8 рјешења издало укупно 28 налога за отклањање уочених недостатака и неправилности (1 рјешење са 5 налога банци са сједиштем у Републици Српској, 1 рјешење са 5 налога филијали банке чије је сједиште у ФБиХ и 1 рјешење са 2 налога представништву МКО чије је сједиште у ФБиХ, а који послују у Републици Српској, те 5 рјешења са укупно 16 налога МКО са сједиштем у Републици Српској).

Преглед извршених контрола дат је у табели у прилогу.

Остало

Одјељење је редовно пратило извјештаје о писменим приговорима клијената које банке/МКО/ДЛ достављају Агенцији.

За потребе Агенције, Одјељење је редовно сачињавало информације и извјештаје о предузетим мјерама и извршењу налога, а проведени су и потребни постконтролни поступци.

Одјељење је такође обављало интерну кореспонденцију (између одјељења и сектора у Агенцији), а нарочито је интензивна била сарадња и размјена информација са Омбудсманом за банкарски систем Републике Српске.

3. СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

Сектор за правне послове је извршавао планиране активности које су се односиле на: пружање правне помоћи, савјетовање и израду мишљења у оквиру правних питања руководству Агенције и осталим организационим дијеловима; праћење примјене и анализу законских и других прописа и предлагање измјена и допуна, или доношење нових прописа који се односе на дјелатност Агенције, банака, МКО и других финансијских организација банкарског система; израду нацрта и приједлога општих акта Агенције и подзаконских прописа, и праћење њихове примјене; организовање и припрему сједница управног одбора, одбора за надзор и одбора за реструктурирање и контролу усаглашености са прописима приједлога који иду на усвајање одбору; обликовање усвојених приједлога одбора, са свим усвојеним измјенама и допунама у одговарајућу форму усвојеног акта; учествовање у изради или пружању подршке осталим организационим дијеловима при изради уговора, споразума, меморандума те остале документације у пословима из дјелатности Агенције; сарадњу са Јединицом за надзор, Јединицом за реструктурирање и другим секторима у квалификовању учених неправилности, анализира правне квалификације у записницима о контроли и нацртима рјешења Јединице за надзор и осталих сектора и самосталних одјељења; израду прекршајних налога и захтјева за покретање прекршајног поступка и пријаве надлежним органима; правно заступање Агенције пред судовима и другим државним органима и организацијама у земљи и иностранству; обраду захтјева банака и других финансијских организација банкарског система за давање дозвола, сагласности, одобрења и мишљења Агенције, те предлагање доношење рјешења, закључака и мишљења по поднесеним захтјевима; вођење евиденције банака, МКО и других финансијских организација банкарског система; припремање одговара на правна питања банака, МКО и других финансијских организација банкарског система; поступање по приговорима клијената на рад банака (члан 125. ЗОБ), припрема одговара на питања правних и физичких лица везана за примјену прописа у области која је у надлежности Агенције, а која не спадају у надлежност омбудсмана или других организационих дијелова Агенције, обављање послова из области радних односа у Агенцији, те обављање других послова по налогу директора Агенције.

У току извјештајног периода по основу захтјева банака и МКО издата су 179 рјешења о различитим сагласностима са припадајућим закључцима. Банкама су издате укупно 103 сагласности. Све издате сагласности, укључујући сагласности за обављање функција за 3 члана управе у банкама, сагласности за обављање функције за 13 чланова надзорних одбора у банкама и 2 сагласности за стицање квалификованог учешћа у банци, се односе на банке са сједиштем у Републици Српској.

Агенција је у наведеном периоду донијела једно рјешење којим је одузета сагласност за стицање квалификованог учешћа у једној банци, те издала налог за три акционара који дјелују као један стицалац да у року од шест мјесеци од пријема рјешења продају акције које прелазе праг квалификованог учешћа у тој банци, што су они и испунили.

МКО је издато укупно 76 сагласности. МКО са сједиштем у Републици Српској је издато 65 сагласности, а 11 сагласности се односи на МКО са сједиштем у ФБиХ.

У току 2019. године једној МКФ, која је практично престала обављати дјелатност микрокредитирања, је одузета дозвола за рад.

У наведеном периоду је обрађено 8 приговора на рад банака.

У току 2019. године издата су два (2) прекршајна налога према двије банке и три (3) прекршајна налога одговорним лицима у банкама.

Изречена је мјера писменог упозорења према једном члану Управе у једној банци.

У оквиру сектора су извршене све планиране активности у области радних односа. Донесено је укупно 110 рјешења из ове области.

У току извјештајног периода извршена је и техничка припрема и обрада материјала за сједнице Управног одбора Агенције (9 сједница), Одбора за надзор (53 сједнице) и Одбора за реструктурирање (6 сједница). Израђени су записници са свих наведених сједница, те припремљени акти за потпис, односно даљу отпрему корисницима након њиховог усвајања на сједницама.

4. ЈЕДИНИЦА ЗА РЕСТРУКТУРИРАЊЕ

Планом рада Агенције за 2019. годину активности Јединице за реструктурирање банака (у даљем тексту: Јединица) у периоду од 01.01 до 31.12.2019. године, односиле су се на израду регулативе која се односи на реструктурирање банака у склопу имплементације пројекта *FINRA* пројекта, затим израду првих Планова реструктурирања за банке Републике Српске, израду Методологије за одређивање критичних функција у банкама, унапређење знања запослених у Јединици из области реструктурирања банака, те остале активности.

Народна банка Аустрије (ОеNb), организовала је конференцију под називом *"Conference on European Economic Integration"*, на којој је учествовао директор Јединице. Конференција је одржана у Бечу, у периоду од 25.11. до 26.11.2019. године.

4.1. Одјељење за реструктурирање банака

Сви послови из дјелокруга рада Одјељења за реструктурирање банака (у даљем тексту: Одјељење) извршавани су у складу са Планом рада за 2019. годину.

Током извјештајног периода, запослени у Одјељењу радио је на изради подзаконских аката из области реструктурирања банака са консултантима *FINRA* пројекта, уз координацију директора Јединице.

У оквиру напријед поменуте активности израђени су сљедећи подзаконски акти:

- Одлука о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе;
- Одлука о начину спровођења контроле и налагања мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака;
- Методологија за одређивање критичних функција у банкама;
- Упутство о начину попуњавања извјештаја који се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе и
- Упутство за електронско достављање података из области реструктурирања банака.

Запослени у Одјељењу, заједно са директором Јединице, учествовао је на више семинара и радионица који су се односили на послове реструктурирања банака као и консултативних састанака са представницима ФБА и АОД-а.

Поред учествовања на семинарима и радионицама, остале активности запосленог у Одјељењу односиле су се на:

- израду првих Планова реструктурирања за банке Републике Српске са ревидираним финансијским извјештајима банака са стањем на дан 31.12.2017. године;
- израду Кратких приказа кључних елемената плана реструктурирања за сваку банку појединачно;
- израду нових образаца за банке, у циљу прикупљања података и информација које су Одјељењу неопходне за одређивање критичних функција банке, а које су основ за израду сљедећих планова за реструктурирање банака;
- у сарадњи са Одјељењем за информационе-комуникационе технологије урађена је *"Структура_Извјештајне_Датотеке_Рес"*, која тачно прописује начин попуњавања нових извјештајних образаца и њихов је саставни дио (банка је дужна ускладити садржај извјештајне датотеке са прилозима објављеним на званичној интернет страници Агенције како би могла попунити извјештајне обрасце);
- стална комуникација са консултантима USAID-а и запосленима у Јединици за реструктурирање Агенције за банкарство Федерације Босне и Херцеговине, како би сачинили једнообразне обрасце за све банке на територији Босне и Херцеговине;
- корекцији и анализи прикупљених података од банака, а које су основ за израду Планова реструктурирања за банке Републике Српске са ревидираним финансијским извјештајима банака са стањем на дан 31.12.2018. године;

- интензивна комуникација са консултантима USAID-а, ангажованим у склопу *FINRA* пројекта , а у циљу разјашњења насталих дилема и нејасноћа око попуњавања података у обрасце за утврђивање критичних функција;
- препоруке и примједбе на Планове опоравка банака Републике Српске за 2019. годину, достављене од стране Јединице за надзор, а у складу са Правилником о размјени података и информација између Јединице за надзор и Јединице за реструктурирање.

Такође, запослени у Одјељењу је у извјештајном периоду, организовао појединачне састанке са представницима банака на тему попуњавања обрасца и отклањању недостатака у достављеним извјештајним обрасцима, а који се односе на податке и информације за потребе израде плана реструктурирања банке.

4.2. Одјељење за надзор банака у ликвидацији

Сви послови из дјелокруга рада Одјељења за надзор банака у ликвидацији (у даљем тексту: Одјељење) извршавани су у складу са Планом рада за 2019. годину.

Запослени у Одјељењу, заједно са Одјељењем за реструктурирање банака, учествовали су на семинарима и радним састанцима који су се односили на послове реструктурирања банака.

Такође, запослени у Одјељењу, заједно са Одјељењем за реструктурирање банака, учествовали су у:

- изради подзаконских аката везано за реструктурирање банака;
- изради првих Плана реструктурирања за банке Републике Српске;
- изради нових извјештајних образаца за банке, у циљу прикупљања података и информација које су неопходне за одређивање критичних функција банке, а које су основ за израду следећих планова за реструктурирање банака;
- корекцији и анализи достављених података од банака, по новим извјештајним обрасцима.

Ангажовање запослених било је усмјерено и на пружање информација и одговора депонентима и дужницима банака у стечају, "Бобар банка" а.д. Бијељина и "Банка Српске" а.д. Бања Лука, а над којима је Агенција за банкарство Републике Српске спроводила поступке привремене управе и ликвидације.

5. СЕКТОР ЗА РЕГУЛАТИВУ И МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ

У складу са Планом рада Агенције за 2019. годину активности Сектора за регулативу и међународну сарадњу (у даљем тексту: Сектор) у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године односиле су се на израду и унапређење регулаторног оквира, координацију и праћење имплементације пројекта *WB* “Јачање банкарског сектора“, координацију имплементације *FINRA* пројекта, координацију имплементације пројекта Јачања капацитета централних банака на западном Балкану са циљем интеграције у европски систем централних банака, координацију и унапређење сарадње са међународним институцијама, регионалним и другим организацијама, као и билатералне сарадње са регулаторима из других земаља и остале активности.

5.1. Рад на регулативи

У 2019. години Сектор је координисао наставак активности свеобухватне реформе регулаторног оквира за пословање и надзор банака са циљем унапређења постојећег регулаторног оквира и усклађивања са најбољим европским и међународним праксама.

У оквиру поменутих активности, Сектор је координисао и учествовао у изради сљедећих подзаконских прописа из области надзора банака:

- Одлуке о поступку интерне процјене адекватности ликвидности у банци (“Службени гласник Републике Српске“, број 48/19),
- Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака (“Службени гласник Републике Српске“, број 48/19),
- Одлуке о измјени и допуни Одлуке о израчунавању капитала банака (“Службени гласник Републике Српске“, број 48/19),
- Одлуке о измјени и допуни Одлуке о извјештавању о адекватности капитала банака (“Службени гласник Републике Српске“, број 48/19),
- Одлуке о измјени и допуни Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака (“Службени гласник Републике Српске“, број 109/19),
- Одлуке о измјени Одлуке о облику и садржају извјештаја које банке достављају Агенцији за банкарство Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске“, број 109/19),
- Упутства за примјену одредаба одлуке које се односе на израчунавање коефицијента покрића ликвидности које је објављено на интернет страници Агенције 30.01.2019. године,
- Упутства за попуњавање извјештајних образаца за ликвидносну покривеност које је објављено на интернет страници Агенције 30.01.2019. године,
- Упутства за попуњавање извјештајних образаца о објављивању података и информација банке које је објављено на интернет страници Агенције 15.04.2019. године,
- Упутства за класификацију и вредновање финансијске активе, које је објављено на интернет страници Агенције 12.06.2019. године.

Такође, запослени у сектору су учествовали приликом израде сљедећих подзаконских прописа које су предлагали други организациони дијелови Агенције:

- Одлуке о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе (“Службени гласник Републике Српске“, број 51/19),
- Одлуке о провођењу надзора микрокредитних организација и предузимању мјера надзора (“Службени гласник Републике Српске“, број 100/19),
- Упутства за примјену Одлуке о јединственом начину обрачуна и исказивања ефективне каматне стопе на микрокредите од 19.03.2019. године,
- Упутства о начину попуњавања извјештаја који се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе (“Службени гласник Републике Српске“, број 60/19),
- Упутства за обављање ревизије информационог система у банкама од стране спољног ревизора (“Службени гласник Републике Српске“, број 100/19).

Поред тога, запослени су учествовали у развоју валидацијских правила за извјештајни оквир у сарадњи са Одјељењем за информационо-комуникационе технологије, изради нацрта новог прописа којим се дефинишу минимални стандарди за процјену вриједности некретнина и покретне имовине који се користе као колатерал (који је објављен за потребе провођења јавне расправе), као и подзаконских прописа из области система управљања у банци, извјештавања о коефицијенту нето стабилног финансирања (*NSFR*) и новог оквира за регулаторно извјештавање (*FINREP*) чија израда ће се наставити и у току 2020. године.

Такође, запослени у Сектору учествовали су у припреми оквира за провођење надзорног тестирања отпорности на стрес, односно Методологије за провођење надзорног тестирања отпорности на стрес и пратећих образаца. Први циклус надзорног тестирања отпорности на стрес у складу са нацртом Методологије проведен је на узорку од три банке у периоду од септембра до децембра 2019. године.

Поред тога, активности Сектора односиле су се и на израду интерних методологија за надзор банака, односно Методологије за процјену планова опоравка банке и банкарске групе, Методологије за надзорни преглед и поцјену банака – *SREP* методологија, као и методологија за процјену *ICAAP*-а и *ILAAP*-а.

Дио активности Сектора односио се на тумачења подзаконских прописа, путем формалних одговора на упите банака и дискусија са представницима банака на састанцима. Одговори на питања која су се често понављала објављени су на интернет страници Агенције како би се обезбиједила једнообразна примјена прописа од стране свих банка.

Активности сектора односиле су се и на континуирано праћење међународних и европских прописа и смјерница из области надзора банака са циљем идентификовања потребних измјена у постојећим прописима и сачињавања планова за даље унапређење и усклађивање подзаконских прописа које доноси Агенција.

Поред наведеног, значајан дио активности Сектора у 2019. години односио се на координацију провођења процјене усклађености регулаторног и супервизорског оквира у Републици Српској и ФБиХ са регулаторним и супервизорским оквиром ЕУ који је *EBA* започела почетком маја 2019. године, а који се проводио кроз сљедеће фазе:

- попуњавање прелиминарног упитника о усклађености регулаторног и супервизорског оквира Републике Српске са оквиром ЕУ,
- попуњавање упитника о усклађености прописа којима се регулише рад Агенције са захтјевима Европске уније у погледу повјерљивости података, укључујући накнадно достављање одговора на додатна питања,
- попуњавање детаљног упитника о усклађености регулаторног и супервизорског оквира Републике Српске са оквирима у ЕУ, укључујући накнадно достављање одговора на додатна питања,
- припрему презентација и давање одговора представницима *EBA*-е током посјете која је проведена почетком децембра 2019. године.

Процес процјене усклађености и достављање додатних појашњења наставиће се и током 2020. године, када би *EBA* требала упутити приједлог оцјене *EC* за потребе доношења коначне одлуке о усклађености регулаторног и супервизорског оквира у Републици Српској и ФБиХ са регулаторним и супервизорским оквиром ЕУ.

5.2. Имплементација пројекта **WB “Јачање банкарског сектора”**

У 2019. години настављене су активности на имплементацији пројекта WB “Јачање банкарског сектора”, чији је циљ унапређење регулаторног оквира за пословање и надзор банака, успостављање новог оквира за реструктурирање банака, те јачање капацитета Агенције за надзор и реструктурирање банака.

У току 2019. године главне активности у оквиру овог пројекта односиле су се на:

- израду *SREP* методологије која је усвојена у новембру 2019. године, након њеног тестирања на узорку од двије банке које је проведено у периоду од априла до октобра 2019. године у сарадњи са консултантима Свјетске банке,
- израду методологија за оцјену *ICAAP*-а и *ILAAP*-а.

Такође, Агенцији је пружена техничка помоћ у смислу едукације запослених за потребе провођења тестирања SREP методологије и Методологије за оцјену ICAAP-а. Сектор је континуирано пратио имплементацију пројекта и извјештавао о реализацији истог Тим за имплементацију пројекта који је именован Министар финансија Републике Српске.

5.3. Имплементација FINRA пројекта

Сектор је координатор за реализацију FINRA пројекта, чији је циљ унапређење регулаторног оквира и јачање капацитета Агенције, а спроводи се у координацији са WB како би се на најјефикаснији начин извршиле активности предвиђене пројектом “Јачања банкарског сектора“ и овим пројектом.

У току 2019. године главне активности у оквиру овог пројекта односиле су се на:

- рад на изради подзаконских прописа из области управљања кредитним ризиком и утврђивања очекиваних кредитних губитака,
- рад на подзаконском пропису којим се регулише спровођење IIAAP-а у банкама,
- рад на изради оквира за провођење надзорног тестирања отпорности на стрес,
- рад на изради подзаконског прописа из области система управљања у банци,
- рад на изради новог прописа којим ће се регулисати извјештавање о коефицијенту нето стабилног финансирања (NSFR),
- рад на имплементацији новог оквира за финансијско извјештавање (FINREP),
- пружање техничке помоћи приликом израде првих планова реструктурирања банака,
- рад на изради Методологије за одређивање критичних функција у банкама,
- рад на изради новог прописа којим се дефинише извјештавање банака за потребе израде и ажурирања планова реструктурирања, образаца за извјештавање и пратећих упутстава за извјештавање,
- унапређење Извјештаја о стању у банкарском систему,
- едукацију запослених из наведених области, као и организацију учествовања запослених Агенције на семинарима из области ICAAP-а, ликвидности и система извјештавања у Европској унији,
- израду апликације за грант са циљем набавке и имплементације извјештајног система за подршку пословном одлучивању (*business intelligence* рјешења) у оквиру информационог система Агенције.

Поред тога, у оквиру овог пројекта пружена је техничка помоћ кроз едукацију запослених из наведених области током рада у радним групама, као и организацију учествовања запослених Агенције на семинарима из области ICAAP-а, ликвидности и система извјештавања у ЕУ.

Такође, значајан дио активности Сектора односио се на договоре у вези са ангажовањем адекватних експерата, дефинисање начина и обима пружања техничке помоћи и других припремних активности за имплементацију пројектних задатака (FINREP, NSFR, унапређење регулаторног оквира из области система управљања у банци, тестирање отпорности на стрес и др.).

5.4. Имплементација пројекта Јачања капацитета централних банака Западног Балкана с циљем интеграције у Европски систем централних банака

Циљ пројекта Јачања капацитета централних банака Западног Балкана с циљем интеграције у Европски систем централних банака, који је почео у марту 2019. године, је јачање монетарне и финансијске стабилности у региону (Босна и Херцеговина, Србија, Црна Гора, Македонија, Албанија и Косово), те унапређење усклађености националних регулаторних оквира са европским и међународним стандардима. Пројекат се финансира из донаторских средстава обезбјеђених од стране ЕС.

Пројекат се проводи у сарадњи са Европским системом централних банака (ESCB) кроз двије компонентне:

- компоненту 1 - односи се на едукацију запослених Агенције из области надзора банака, планова опоравка и реструктурирања, финансијске стабилности, заштите корисника финансијских услуга, те процедура за придруживање ЕУ,

- компоненту 2 - односи се на билатералну техничку помоћ Агенцији од стране регулатора из Аустрије из области реструктурирања банака у смислу преношења практичних искустава у поступку реструктурирања банака, укључујући и сарадњу тијела задужених за надзор банака и реструктурирање банака.

У оквиру овог пројекта у периоду од марта до краја 2019. године запослени Агенције учествовали су на едукацијама из области банкарске супервизије, заштите корисника финансијских услуга, финансијске стабилности и интерне организације институција у циљу придруживања ЕУ.

5.5. Развој билатералне сарадње са регулаторима других земаља

Сарадња са регулаторима других земаља у којима је сједиште банкарских групација присутних у Републици Српској по питању „*home – host*“ супервизије

У 2019. години, активности Сектора односиле су се на координацију сарадње са *FMA, ECB*, Банком Словеније и Народном банком Србије, која је вршена путем размјене информација, достављања свеобухватне анализе пословања, размјене супервизорских новости, припремања информација за колеџе супервизора и/или учествовању на колеџима супервизора и другим састанцима организованим од стране *home* или *host* супервизора.

У 2019. години настављене су активности везане за потписивање меморандума о сарадњи са Централном банком Руске Федерације.

Сарадња са регулаторима других земаља у погледу размјене знања и искустава

У 2019. години, сарадња у области размјене знања и искуства са регулаторима других земаља односила се на редовну комуникацију у вези са актуелним супервизорским темама са чланицама *BSCEE* групе.

Сарадња са међународним институцијама

У 2019. години, Сектор је сарадњу са међународним и европским институцијама/организацијама остваривао путем редовног одговарања на упите, захтјеве за доставу података, информација и/или попуњавање упитника и извјештаја (*IMF, WB, ECB, EBA, BSCEE* и други), те по потреби путем присуствовања састанцима са тим међународним и европским институцијама.

Поред тога, запослени у сектору учествовали су у припреми допуна одговора на Упитник ЕС за припрему мишљења о захтјеву за чланство Босне и Херцеговине, као и припреми дијела материјала за Пододбор за финансијска тржишта и конкуренцију и Пододбор за економска и финансијска питања и статистику.

Такође, Агенција је наставила сарадњу у оквиру Бечке иницијативе, која пружа подршку регулаторима из окружења са циљем унапређења сарадње са регулаторима из ЕУ.

5.6. Остале активности

Остале активности Сектора односиле су се на:

- давање приједлога за едукацију запослених Агенције, те организацију интерних семинара и радионица,
- учествовање запослених Сектора у раду Одбора за реструктурирање и Комисије за јавне набавке (у својству чланова тих тијела),
- учествовање запослених Сектора на конференцијама, састанцима и скуповима у земљи и иностранству, са циљем унапређења сарадње са међународним институцијама и другим регулаторима и др.

6. ОМБУДСМАН ЗА БАНКАРСКИ СИСТЕМ

6.1. Увод

Основни задаци организационог дијела Омбудсман за банкарски систем Републике Српске (у даљем тексту: Омбудсман) утврђени су Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске и Законом о банкама Републике Српске у сврху промовисања заштите права и интереса физичких лица корисника финансијских услуга. Редовни задаци утврђени законом и другим прописима извршавају се у границама расположивих кадровских, материјалних и административних претпоставки, а структура организационог дијела обухвата два извршиоца и биљежи се незнатно смањење броја изјављених приговора. У одређеном дијелу рад се односио на питања поводом којих су и у ранијим периодима настајали спорни односи корисника и давалаца финансијских услуга, док измјене у начинима обављања трансакција, упити и захтјеви корисника или организација, веће сложености уговорних односа и одредаба, као и друге околности указују на настанак нових спорних односа и утичу на сложеност поступака по обавјештењима и приговорима корисника, посебно у питањима која нису јасно или свеобухватно регулисана важећим прописима или прелазе оквира овлашћења и капацитете организационог дијела. У извјештајном периоду обављен је значајан број ванредних послова, посебно у оквиру сарадње са осталим органима и институцијама, те домаћим и међународним организацијама, док се у сарадњи са осталим организационим дијеловима извршава и дио задатака из оквира овлашћења Агенције. Од почетка активности организационе јединице до 31.12.2019. године запримљено је више од 860 приговора корисника и више од 1380 упита, молби и осталих поднесака. Даваоцима финансијских услуга настоји се указати на могућа унапређења интерних правила и поступака, као и њихове обавезе у поштивању прописа о заштити корисника финансијских услуга, те се у оправданим случајевима дају препоруке и мишљења за рјешавање спорних односа на објективно могућ, цјелисходан или правичан начин.

6.2. Приговори, упити и други поднесци корисника финансијских услуга

6.2.1. Рјешавање приговора

У времену од 01.01. - 31.12.2019. године, у организационом дијелу Омбудсман запримљено је 62 приговора и обавјештења поводом насталих спорних односа у вези са поступањем финансијских организација или са другим захтјевом да се расправе одређена питања у појединачним односима корисника и давалаца финансијских услуга. У току 2019. године забиљежено је смањење броја запримљених приговора, уз појаву одређеног броја новонасталих спорних односа. 11 приговора је у обради у различитим фазама поступка.

Од 72 окончана поступка по приговорима и обавјештењима корисника, укључујући и 23 поступка који су покренути у току 2018. године, у посматраном извјештајном периоду:

- 27 основаних приговора је позитивно ријешено за кориснике,
- 6 неоснованих приговора корисника,
- 32 приговора - поводом којих су сачињени образложени одговори корисницима са мишљењима и упутствима у вези са примјеном важећих материјалних и процесних прописа и неопходним даљим поступањем (6 приговора прослијеђено је на поступање Агенцији за банкарство Федерације Босне и Херцеговине),
- 6 приговора - одустанак подносиоца од приговора,
- 1 приговор је уступљен другом организационом дијелу Агенције.

Поводом 6 приговора одговарајуће информације о предмету су достављене другим организационим дијеловима Агенције на даље поступање, а једно изјашњење и један образложен одговор је достављен Институцији Омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине, те у једном поступку је надлежном тужилаштву упућена информација о утврђеном стању ствари.

У извјештајном периоду није било поступака посредовања између корисника и давалаца финансијских услуга, јер су рјешења у расправљању спорних односа постигнута у претходном поступку разматрања приговора, а у одређеним случајевима и непосредно између даваоца и корисника услуге. Промјеном раније одлуке банке ријешена је за кориснике и једна спорна ситуација из 2018. године.

Број питања по даваоцима финансијских услуга

Даваоци финансијских услуга	Број питања
Банке	64 (89%)
Микрокредитне организације	8 (11%)
Даваоци лизинга	0 (0%)
Штедно кредитне организације	0 (0%)
Остало	0 (0%)
УКУПНО	72 (100%)

б) Број питања по врстама финансијских услуга

Врсте финансијских услуга	Број питања и постотак
Кредити	41 (57%)
Депозитни послови	5 (7%)
Платни промет	14 (20%)
Електронски инструменти плаћања	6 (8%)
Лизинг	0 (0%)
Остало	6 (8%)
УКУПНО	72 (100%)

Питања по даваоцима финансијских услуга					
	2015	2016	2017	2018	2019
Банке	93	75	102	63	64
Микрокредитне организације	9	4	8	10	8
Даваоци лизинга	1			1	
Штедно-кредитне организације					
Остало	2	1			
Укупно	105	80	110	74	72

Питања по врстама финансијских услуга					
	2015	2016	2017	2018	2019
Кредити	60	48	52	43	41
Депозитни послови	11	7	7	4	5
Платни промет	4	9	37	15	14
Електронски инструменти плаћања	11	8	8	7	6
Лизинг	1			1	
Остало	18	8	6	4	6
Укупно	105	80	110	74	72

Табела 1

а) И у посматраном периоду највећи број приговора корисника се односио на **кредитне послове**. Предмет приговора првенствено су биле могуће неправилности у обрачунима потраживања финансијских организација у току трајања уговорног односа или након престанка уговора (разматрано 9 приговора), те приговори у вези са посљедицама евидентирања класификације задужења корисника у Централном регистру кредита од стране финансијских организација. У датом периоду окончано је пет поступака који су се односили на спорна питања о појединачним клаузулама о промјенљивости номиналне каматне стопе и извршеним обрачунима камата у току трајања уговорног односа. У поступцима који су вођени поводом осталих спорних односа у групи кредитних послова, у овом периоду одређени број приговора се односио на остваривање права на пријевремену отплату кредита, неадекватно информисање корисника или јемца о условима правног посла приликом закључења или у току извршења, спорне запљене новчаних средстава на рачунима корисника са становишта примјене прописа који регулише извршни поступак, предају документације или података о стању кредита и друга појединачана питања. Финансијским организацијама су, у правилу, дате препоруке или мишљења за одређено поступање, а корисницима одговори или објашњења у вези са њиховим правима и обавезама.

б) **Депозитни послови**. У извјештајном периоду приговори у вези са депозитним пословима односили су се на спорне исплате са рачуна депозита, исплату осигураног депозита, извршење

обавезе банке на поврат улога на штедњу и плодова, те саопштавање података о промјенама на рачунима насљедницима преминулог депонента.

в) **Платни промет.** У посматраном периоду запримљени су и приговори у вези са пословима платног промета, са различитим околностима настанка спорних односа: највећи дио приговора из ове групе послова се односио на спорне околности при извршењу уплата и исплата са рачуна, неправилности у обрачуна оспорених дуговања по рачунима и на измјене услова у вези са пословима дозвољеног прекорачења по рачуну. Остали приговори су се односили на реализацију прилива и преноса средстава из и у иностранство, те грешке и информисање корисника приликом спровођења трансфера. Један приговор се односио на питање извршења судског рјешења о извршењу.

г) **Електронски инструменти плаћања (ЕИП).** У периоду о којем је ријеч приговори су се односили на спорне ситуације у вези са коришћењем електронских инструмената плаћања, и то на спорне неодобрене преносе тј. трансакције због злоупотреба ЕИП - а или информационог система, одговорност банке за функционалност банкомата и наплате накнаде за отказану финансијску услугу, те издавање ЕИП - а без закључења уговора о коришћењу, а основани приговори су позитивно ријешени за кориснике.

д) У оквиру групе **осталих приговора** предмет поступка су били спорни односи у вези са извршењем судског рјешења о извршењу и рјешења о насљеђивању, преносима средстава остварених продајом хартија од вриједности и неизадавањем исправе кориснику из сопствене евиденције односно одговора, а након разматрања дати су образложени одговори у вези са правима и обавезама корисника.

У извјештајном периоду забиљежено је смањење броја приговора лица која лично обезбјеђују испуњење обавеза, а приговори су се односили на евидентирање класификације статуса јемаца у Централном регистру кредита које их онемогућава да се задуже за сопствене потребе, питања незаконитости и неправилности поступка спроведеног приликом одобравања кредита од стране финансијске организације, спорне обрачуна потраживања и предају документације у вези са правним послом, те на права у поступку који покрећу финансијске организације пред надлежним судом ради намирења својих потраживања. Подносиоцима су након разматрања дати образложени одговори у вези са правима и обавезама. И у овом периоду, предмет спорних односа се, осим управне области уређивања банкарског сектора Српске, у значајној мјери односио и на примјену других материјалних прописа, у ком погледу постоје ограничене могућности организационе јединице за расправљање таквих односа.

6.2.2. Упити и молбе корисника финансијских услуга

До 31.12.2019. године у Омбудсман је, путем редовне и електронске поште, телефонских позива и непосредно од странака, запримљено 189 различитих упита, молби или захтјева за давање образложења, мишљења или упутстава у вези са правима и обавезама корисника или других учесника правног посла и различитим финансијским производима, те у вези са примјеном норми материјалног права, као и 10 упита правних лица и три адвокатске канцеларије (на захтјев) - привредних друштава или установа, те синдикалне организације, на које су дати образложени одговори, упутства или мишљења, укључујући и два поступка по молби и по захтјеву за давање мишљења, који су покренути у току 2018. године.

Број питања по даваоцима финансијских услуга

Даваоци финансијских услуга	Број питања и постотак
Банке	125 (66%)
Микрокредитне организације	44 (23%)
Даваоци лизинга	0 (0%)
Штедно кредитне организације	0 (0%)
Остало	20 (11%)
УКУПНО	189 (100%)

Табела 2

Као и у претходним периодима, вршење послова информисања и давања одговора и објашњења о правима и обавезама корисника и давалаца финансијских услуга, телефонским путем и кроз непосредан пријем странака, те путем електронске поште, у циљу правилнијег и потпунијег разумијевања одређених института, права и обавеза у различитим правним пословима и ситуацијама, као и ризика коришћења појединачних финансијских услуга, и даље представља значајан дио послова у раду овог организационог дијела.

Значајан број упита и молби и даље се односи на спорно евидентирање задужења корисника у Централном регистру кредита, посебно због потраживања која су према апсолутном износу мале вриједности, што ствара сметњу за лица у коришћењу других услуга, а поново су запримљена и обавјештења да се таква ситуација покушава искористити од стране финансијских институција или субјеката којима су уступљена потраживања, као и да се неаужурно врше измјене поменутих података. У сличном обиму су запримљени упити и захтјеви који се односе на спорне обрачуне потраживања финансијских организација (главног дуга, затезних камата и трошкова). Одређени број питања се односио на накнаде и друга питања пријевремене отплате кредита, извршење уговорених обавеза од стране кредитора, питања у вези са правима из осигурања које је служило као средство обезбјеђења испуњења уговора, права и одговорност наследника преминулих корисника финансијских услуга, права корисника или јемаца и садужника у извршном и парничном поступку, као и низ других питања која су настала у фактичким околностима, а дио обраћања корисника се односио на спорне односе код микрокредитне организације или банке које су у поступку стечаја, или на спорне односе са субјектом којем је пренесено потраживање.

6.3. Активности сарадње са другим организацијама ради унапређење оквира заштите корисника финансијских услуга

У Омбудсману су извршени припремни послови, а у јануару је Агенција закључила Споразум о сарадњи са Међународном финансијском корпорацијом (International Finance Corporation - IFC) у оквиру пројекта “Микрофинансије у Босни и Херцеговини“, подржаног и од Амбасаде Швајцарске у БиХ, на реализацији активности са циљем промоције и унапређења положаја корисника финансијских услуга.

У реализацији Споразума о сарадњи са IFC, уз подршку ове организације омбудсман је у марту у Теслићу, пензионерима одржао предавање на радионици под називом “Честа проблематика пензионера корисника финансијских производа и услуга“, у мају у средњој економској школи у Бијелини ученицима завршних разреда и у октобру савјету омладине средњошколског центра “Петар Кочић“ у градској управи Зворника предавања под називом “Моја права као корисника финансијских производа и услуга“, као и у новембру у Сарајеву на округлом столу са савјетницима центара у локалним заједницама, учествовао у расправи под називом “Важност савјетовања и финансијске едукације из перспективе омбудсмана и савјетника“. У оквиру истог споразума омбудсман је у септембру учествовао у радној посјети у Аустрији са институцијама за подршку презадуженим грађанима, повјериоцима у поступку личног стечаја, одјелом једне банке за финансијско образовање грађана, те у Врховном суду Аустрије. У оквиру реализације истог споразума у сарадњи са IFC припремљене су и израђене информативне брошуре “Како да штитите и остварите своја права?“ и “Финансијаки производи и услуге - Шта требате знати?“ које су намијењене јавности, а започети су, а дијелом и завршени, послови израде одређених дијелова садржаја на интернет страници Агенције који се односи на питања корисника.

У извршењу Рјешења Владе Републике Српске припремљен је и достављен Министарству трговине и туризма Републике Српске дио Програма за заштиту потрошача у Републици Српској за 2019/2020 годину који се односи на заштиту корисника финансијских услуга.

На захтјев секретаријата International Network of Financial Services Ombudsman Schemes, упућени су затражени одговори у вези са најзначајнијим проблемима у заштити корисника финансијских услуга у Српској у 2019. години.

Омбудсман је извршио послове у оквиру анализе Аналитичког извјешатаја Европске комисије (ЕК) у одговарајућем дијелу поглавља 28. и послова радне групе, који је приложен Мишљењу о захтјеву БиХ за чланство у ЕУ према захтјеву Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу Републике Српске.

У априлу омбудсман је учествовао на семинару-тренингу у организацији Централне банке Португала (Лисабон) у сарадњи са Народном банком Бугарске, у оквиру програма “Programme for strengthening the Central Bank Capacities in the Western Balkans“, који се финансира средствима из ЕУ из области права корисника финансијских услуга и финансијске укључености (представљени су правни и регулаторни оквир, стратегија и приступ финансијском описмењавању, образовању и укључивању становништва, начини надзора у датом сегменту и утицај дигитализације процеса на промјену односа корисника и давалаца финансијских услуга).

У новембру омбудсман је учествовао у раду панела који је био посвећен заштити корисника финансијских услуга на конференцији “Улога и значај микрофинансирања“ у организацији удружења микрокредитних организација у БиХ у Сарајеву, а у децембру на округлом столу у организацији Министарства финансија Републике Српске и ИФС на тему “Унапређење законског оквира микрокредитног сектора у БиХ“.

Одржани су радни састанци са представницима ИФС на којима су размијењени ставови о пројекту за едукацију на тему финансијског описмењавања у складу са постављеним планом, састанак са представником Институције омбудсмана за заштиту потрошача у БиХ из Мостара, као и састанак са ревизором програма “Микрофинансије у Босни и Херцеговини“.

Омбудсман је учествовао у тематској телевизијској емисији РТРС дана 11.02. и 18.02., као и 11.06.2019. године, ради давања затражених одговора на питања из области заштите корисника финансијских услуга.

7. ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

У надлежности Одјељења за информационо-комуникационе системе (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење) је развој и одржавање информационог система Агенције, као и контрола управљања информациононим системима у банкама.

7.1. Пружање ИТ подршке свим организационим дијеловима Агенције

У циљу остварења непрекидног и поузданог рада информационог система запослени у Одјељењу су континуирано пратили исправност рада, као и администрацију система. У складу са Планом јавних набавки за 2019. годину извршена је набавка лиценци, рачунарске опреме, а набавка мрежне опреме је пролонгирана за сљедећу годину због пресељења на нову локацију и додатног проширења межне инфраструктуре. Обезбјеђена је подршка за одржавање хардвера, мрежне инфраструктуре, системског софтвера, антивирусне заштите, као и помоћ у раду корисницима информационог система.

Вршене су измјене на пословно апликативном софтверу због усклађивања са регулативом или на захтјев корисника. Такође, пружена је техничка подршка у изради извјештаја и упутстава у складу са промјенама у регулативи.

Учешће у радној групи за израду интерне методологије и одговарајућих образаца за надзорно тестирање отпорности на стрес банака (НТОС), те анализи макроекономских претпоставки и одређивању параметара ризика за провођење НТОС по нацрту методологије Агенције.

Редовно су објављиване публикације на интернет страници Агенције, све промјене везано за прописе Агенције, као и сви интерни садржаји на интранету.

7.2. Контрола банака

Контроле управљања информациононим системом банака се обављају на лицу мјеста, односно у самим банкама, кроз супервизорски циклус чији је оквир дефинисан ЗОБ-ом, одлукама Агенције и другим прописима који регулишу пословање банака, те обухвата сљедеће процесе: планирање (годишњи и оперативни планови контрола), припрему контроле, контроле у самим банкама, сачињавање основних аката (записник, ...) и даљих активности у постконтролном поступку.

У 2019. години обављане су сљедеће активности:

- у складу са Планом рада извршена је разрада и припрема оперативних планова контрола банака, те су на основу истих формиран тимови за контроле појединачних банака у планираним роковима;
- обављене су припремне радње за организацију и вршење контрола: најаву контроле, контакти са одговорним лицима у банци, организација припреме контроле, дефинисање захтјева за потребном документацијом и информацијама, планови за појединачне контроле, преглед достављене документације од стране банке и документације расположиве у Агенцији и др.;
- контроле на лицу мјеста у банкама, што је, поред непосредног увида у информациони систем банке, укључивало и: оперативне састанке контролних тимова, састанке са надлежним лицима у банкама, прикупљање додатне документације и података са циљем документовања супервизорског поступка, одржавање завршног састанка са надлежним лицима у банкама и презентација прелиминарних налаза контроле, и сл.;
- израда аката који проистичу из обављене контроле: записник о обављеној контроли, припрему приједлога корективних мјера према банкама (рјешења са налозима и роковима), праћење наложених корективних мјера;
- при обављању горе наведених послова поштовани су рокови за израду и доставу аката Агенције, процедуре и права банака на приговор;
- постконтролни поступак у Агенцији, који обухвата: анализирање достављене документације, сачињавање информација по истом, даљу организацију и одвијање тока надзора након датих корективних мјера банци.

Одјељење је, у складу са Планом рада у извјештајном периоду, извршило 5 контрола: 1 контролу управљања информационим системима у банкама, 1 контролу управљања безбједношћу информационог система, 1 контролу извршења налога према рјешењу Агенције и 2 контроле тестирања плана опоравка информационог система. Контроле су обавили тимови од 2 до 3 контролора, у трајању од 5 до 13 радних дана.

Након извршених контрола у којима су утврђене неправилности издата су два рјешење са укупно 22 налога са роковима за извршење истих.

Банке су, сходно обавези из рјешења, информисале Агенцију о извршењу налога достављањем извјештаја и доказа у датим роковима. Током године редовно се пратило извршење налога.

Посредни надзор се обављао континуирано анализом редовних извјештаја о управљању информационом системима, као и извјештаја спољног ревизора информационог система.

7.3. Остале активности

Континуирано се прати примјена прописа финансијских организација под надзором Агенције: банака, МКО, ШКО и ДЛ, што укључује размјену података електронским путем, њихову обраду, те ажурирање и одржавање постојећих база података.

Припремани су редовни извјештаји или по захтјеву за друге институције са којима Агенција има сарадњу: Централна банка БиХ, Завод за статистику РС, Министарство финансија Републике Српске, ИРБ РС, Привредну комору РС, Вијеће министара БиХ, Завод за статистику БиХ, ММФ, WB, EBRD, УБ БиХ и друге.

У поступку лиценцирања кроз издавање потврда, сагласности и мишљења, по Одлуци за лиценцирање и друге сагласности, Одјељење је у 2019. години дало 8 мишљења за избор независног спољног ревизора за ревизију информационог система и 5 мишљења везано за екстернализацију која се односи на информационе системе у банкама.

8. ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ

У извјештајном периоду, у складу са Планом рада, активности Одјељења за заједничке послове (у даљем тексту: Одјељење) односиле су се на послове рачуноводства, јавних набавки, протокола, архивирања и одржавања.

На пословима рачуноводства обављани су књиговодствено-рачуноводствени послови у које спадају отварање, вођење и закључивање пословних књига, контрола и припрема улазне и излазне документације, обрачун и исплата плата и других личних примања запослених, усклађивање потраживања и обавеза Агенције са банкама и привредним друштвима, плаћање доспјелих обавеза, архивирање документације и други послови.

Одјељење је сачинило годишњи извјештај о усаглашавању обрачуна и уплате доприноса за 2019. годину за Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске.

Сачињен је Годишњи финансијски извјештај Агенције за 2019. годину, који је након усвајања од стране Управног одбора Агенције, на прописаним обрасцима, достављен Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге (АПИФ), а који се у оквиру Извјештаја о пословању и резултатима рада са финансијским извјештајем Агенције за банкарство Републике Српске за 2019. годину доставља и Влади Републике Српске, односно Народној скупштини Републике Српске.

Сачињавани су мјесечни извјештаји за Пореску управу Републике Српске и Републички завод за статистику. Презентовани су финансијски извјештаји интерној и екстерној ревизији о пословању Агенције. Одјељење је вршило обрачун и наплату накнада за надзор. Поред наведеног вршено је и размјењиване комфирмација; састављање обрачуна за рефундацију накнада плата запослених; сачињавање кварталних финансијских извјештаја за период од 01.01. до 31.12.2019. године за потребе управе Агенције; вршено је праћење извршења финансијског плана за 2019. годину у току године; праћење прописа из области рачуноводства и примјена истих, те присуство семинарима и другим видовима едукације из дјелокруга рада запослених на пословима рачуноводства, сарадња са другим секторима и друге послове. Одјељење је учествовало у припремању дијела материјала за активности Управног одбора везане за рјешавање питања пословног простора за рад запослених у Агенцији.

У извјештајном периоду проведено је 55 поступака јавне набавке. Сачињени су извјештаји о реализацији уговора и оквирних споразума за I, II, III и IV квартал 2019. године, који су постављени на интернет страницу Агенције у форми коју захтијева Агенција за јавне набавке БиХ. Вршено је редовно извјештавање на Порталу јавних набавки о додјели уговора, реализацији оквирних споразума и додјели уговора за услуге из Анекса 2 дио Б.

Агенција за банкарство Републике Српске и "Велехем-С" д.о.о. Гламочани, Лакташи, закључили су Уговор о продаји непокретности 29.08.2019. године, на који се односи одредба члана 10. став 1. тачка е) Закона о јавним набавкама ("Службени гласник БиХ" број 39/14 и "Службени гласник Републике Српске" број 38/14), која прописује изузетке од примјене наведеног закона.

Остали послови одјељења односили су се на послове протокола, послове архивирања и послове одржавања.

II ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за период 01.01. до 31.12.2019. године

Финансијски извјештаји за период 01.01. до 31.12.2019. године састављени су у складу са:

- Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 94/15);
- МРС/МСФИ;
- Правилником о Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике који воде двојно књиговодство ("Службени гласник Републике Српске" број 106/15);
- Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник Републике Српске" број 63/16);
- Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 59/13, 4/17);
- Правилником о рачуноводству Агенције за банкарство Републике Српске број 01-101-Д-10/16.

У складу са чланом 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, Агенција се разврстава у категорију средње правно лице.

Износи у финансијским извјештајима Агенције за период 01.01 - 31.12.2019. године исказани су у конвертибилним маркама, без децимала.

Готовина у иностраној валути вреднује се по средњем курсу ЦБ БиХ за страну валуту, на дан биланса и исказује у КМ.

ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

Финансијски извјештаји израђени су по принципу историјског трошка или амортизованог трошка, осим дијела финансијске имовине (краткорочна потраживања), која се исказују по фер вриједности.

Пословни приходи формирају се по основу испостављених обрачуна накнада за надзор пословања банака и других финансијских организација које Агенција надзире и по основу испостављених закључака за издате дозволе, сагласности, одобрења, мишљења и потврде, у складу са донесеним одлукама о висини накнаде коју ове организације плаћају Агенцији, те по осталим основама. Приходи по основу накнада признају се на обрачунској основи и утврђују се за период када су остварени, односно када је испостављен обрачун, закључак или други документ. Финансијске приходе чине приходи од: камата, курсних разлика и остали финансијски приходи. Приходи од камата обрачунавају се по начелу узрочности и условима из облигационог односа, који су дефинисани уговором између Агенције и банке или неког другог правног лица. Приходи од камата у билансу успјеха признају се за период на који се односе, користећи метод ефективне каматне стопе. Пословне промјене настале у иностраној валути прерачунавају се у КМ по средњем курсу ЦБ БиХ. Позитивне курсне разлике настале из трансакција у иностраној валути и из прерачуна ставки из пословних књига изражених у иностраној валути на извјештајни датум евидентирају се као приход, а негативне курсне разлике исказују се као расход у КМ.

Остале приходе чине: добици по основу продаје имовине, вишкови, наплаћена отписана потраживања и остали непоменути приходи. На сваки извјештајни датум врши се процјена да ли постоје разлози за умањење вриједности пласмана и потраживања, а који се одређују на бази праћења дана кашњења у наплати. Умањење вриједности пласмана и потраживања врше се путем формирања исправке вриједности сваког појединачног потраживања у билансу стања на терет расхода по основу исправке вриједности кроз биланс успјеха. Код накнадно наплаћених износа потраживања, за која су формиране исправке вриједности, припадајући износи исправки вриједности у билансу стања се затварају и евидентирају као приходи.

За ненаплаћена потраживања над којима је покренут судски спор, врши се исправка вриједности у 100% износу потраживања. Уколико се утужена потраживања књижена не могу наплатити (изгубљен судски спор, ликвидација дужника и друго), врши се њихов отпис и трајно се искњижавају из пословних књига, на основу посебних одлука надлежног органа Агенције.

Нематеријална улагања, некретнине и опрема Агенције вреднују се по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Обрачун амортизације врши се примјеном линеарне методе, према стопама утврђеним на основу корисног вијека трајања основних средстава у складу са Правилником о рачуноводству Агенције. Грађевинско земљиште не подлијеже амортизацији.

Када се средство трајно повлачи из употребе, врши се расхоровање и искњижавање из пословних књига, а за неотписану вриједност признају се остали расходи.

У складу са прописима, Агенција је обавезна да приликом обрачуна плата и других личних примања запослених, уплаћује доприносе јавним фондовима. Према Правилнику о платама и другим накнадама у Агенцији, запослени остварују право на отпремнину приликом одласка у пензију и за јубиларне награде, што се у складу са МРС 19 сматра дугорочним примањима запослених која годишње обрачунава овлаштени актуар.

Накнаде чланова Управног одбора Агенције регулисане су Одлуком о висини накнаде члановима Управног одбора Агенције.

У складу са чланом 39. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске, доставља се финансијски извјештај за период 01.01. до 31.12.2019. године, презентован кроз Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату у току периода), Биланс стања (Извјештај о финансијском положају), Биланс токова готовине (Извјештај о токовима готовине), Извјештај о промјенама на капиталу и Ноте уз финансијске извјештаје:

БИЛАНС УСПЈЕХА
(Извјештај о укупном резултату у току периода)
од 01.01. до 31.12.2019. године

(у КМ)

О П И С	ПЕРИОД	
	Текућа година	Претходна година
1	2	3
А) ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
I-ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1 до 3)	6.384.019	5.946.424
1. Приходи од обављања дјелатности	6.380.392	5.940.142
2. Приходи од дотација, субвенција и слично	2.427	5.082
3. Остали пословни приходи	1.200	1.200
II-ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1 до 6)	4.865.535	4.781.415
1. Трошкови материјала и енергије	79.912	89.853
2. Трошкови бруто плата и накнада и других л.р.	4.131.669	4.002.702
3. Трошкови производних услуга	211.978	212.547
4. Трошкови амортизације и резервисања	190.536	235.894
5. Нематеријални трошкови	227.065	216.638
6. Трошкови осталих пореза и доприноса	24.375	23.781
Б) ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
I-ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	290.111	361.528
II- ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	83	50
В) ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
I-ОСТАЛИ ПРИХОДИ	9.779	39.520
II-ОСТАЛИ РАСХОДИ	23.102	7.074
Г) ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	-	-
Д) ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУН. ПОЛИТ. И ИСПР. ГРЕШ.	-	-
У К У П Н И П Р И Х О Д И:	6.683.909	6.347.472
У К У П Н И Р А С Х О Д И:	4.888.720	4.788.539
III-ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА	1.795.189	1.558.933

I - ПРИХОДИ

Укупни приходи које је Агенција остварила у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године у износу од 6.683.909 КМ већи су за 5% у односу на исти период претходне године (6.347.472 КМ), а у односу на планиране приходе за 2019. годину (6.450.000 КМ) већи су за 4%.

А) Пословни приходи, у износу од 6.384.019 КМ, остварени су по основу обрачунатих накнада банкама (6.040.737 КМ), МКО (303.834 КМ) и ДЛ (35.821 КМ), које Агенција наплаћује у складу са одлукама о јединственој тарифи за обављање послова Агенције за банкарство Републике Српске (одлуке Управног одбора Агенције број: УО-356/17, УО-306/06, УО-41/18 и УО-26/07 објављене у Службеном гласнику Републике Српске број 3/07, 6/08, 28/18 и 98/18), а који представљају основни извор финансирања рада Агенције и учествују са 96% у укупним приходима Агенције, приходи од дотација и субвенција за боловање (2.427 КМ) и осталих прихода (1.200 КМ).

ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	6.384.019	5.946.424
1.Приходи од обављања дјелатности	6.380.392	5.940.142
2.Приходи од дотација, субвенција и слично	2.427	5.082
3.Остали пословни приходи	1.200	1.200

Б) Финансијски приходи, у износу од 290.111 КМ, представљају приходе од обрачунатих камата на орочена средства и депозите по виђењу код банака, које су у осјетном паду због пада каматних стопа и разрочења доспјелих депозита и приходе од обрачунатих курсних разлика насталих прерачуном по средњем курсу на дан биланса.

ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	290.111	361.528
1.Приходи од камата	290.011	361.458
2.Приходи од курсних разлика	97	70

В) Остали приходи, у износу од 9.779 КМ, су приходи настали по основу налаћених потраживања за која је извршена исправка вриједности у складу са Правилником о рачуноводству Агенције.

ОСТАЛИ ПРИХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ОСТАЛИ ПРИХОДИ	9.779	39.520

II - РАСХОДИ

Укупни расходи Агенције у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године у износу од 4.888.720 КМ већи су за 2% у односу на исти период претходне године (4.788.539 КМ), а у односу на планиране расходе за 2019. годину (5.740.000 КМ) су мањи за 15%.

А) Пословне расходе, у износу од 4.865.535 КМ, чине расходи и то:

- трошкови материјала, горива и енергије у износу од 79.912 КМ: канцеларијски материјал, материјал за текуће одржавање опреме и инвентар (22.504 КМ), те електрична енергија, гориво за службена возила, вода и друго (57.408 КМ);
- трошкови бруто плата и накнада плата и осталих бруто личних примања, у износу од 4.131.669 КМ, у које су укључене бруто плате и накнаде запослених и чланова Управног одбора, трошкови запослених на службеном путу (дневнице, трошкови смјештаја, превоза и

други трошкови службеног пута) и остала бруто лична примања за 62 запослена (претходна година 59 запослених);

- трошкови производних услуга, у износу од 211.978 КМ: поштанске услуге, телекомуникационе услуге, одржавање опреме, закуп канцеларијског простора и остало;
- трошкови амортизације и резервисања, у износу од 190.536 КМ: амортизација је обрачуната примјеном линеарне методе, према стопама утврђеним на основу корисног вијека трајања средстава у складу са Правилником о рачуноводству Агенције;
- нематеријални трошкови, у износу од 227.065 КМ: услуге ревизије, семинара, здравствене услуге, обезбјеђење имовине, чишћење и одржавање пословних просторија, репрезентације, премија осигурања, чланарина, платног промета, услуге ИКТ и остало;
- трошкови осталих пореза и доприноса, у износу од 24.375 КМ.

ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	4.865.535	4.781.415
1.Трошкови материјала и енергије	79.912	89.853
2.Трошкови бруто плата и накнада и друга лична пр.	4.131.669	4.002.702
3.Трошкови производних услуга	211.978	212.547
4.Трошкови амортизације и резервисања	190.536	235.894
5.Нематеријални трошкови	227.065	216.638
6.Трошкови осталих пореза и доприноса	24.375	23.781

Б) Финансијски расходи, у износу од 83 КМ, настали по основу обрачунатих негативних курсних разлика, по средњем курсу на дан биланса.

ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	83	50
1.Расходи камата	-	-
2.Расходи курсних разлика	83	50

В) Остали расходи, у износу од 23.102 КМ, произашли су исправком вриједности ненаплаћених потраживања по судским рјешењима.

ОСТАЛИ РАСХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ОСТАЛИ РАСХОДИ	23.102	7.074

III) Вишак прихода над расходима, у износу од 1.795.189 КМ, остварен у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године, Агенција као непрофитна институција, у складу са чланом 33. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске, преноси у наредну годину.

ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА	Текућа година	Претходна година
Вишак прихода над расходима	1.795.189	1.558.933

БИЛАНС СТАЊА
(Извјештај о финансијском положају)
на дан 31.12.2019. године

(у КМ)

Р/б	О П И С	П Е Р И О Д		Индекс
		Текућа година	Претходна година (почетно стање)	
1		3	4	5
А К Т И В А				
А)	СТАЛНА ИМОВИНА (1 до 3)	20.000.625	20.898.087	96
1.	01 НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА	24.940	46.237	54
2.	02 НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА	7.813.661	2.924.445	267
3.	04 ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	12.162.024	17.927.405	68
Б)	ТЕКУЋА ИМОВИНА (4 до 6)	7.798.598	5.083.858	153
4.	22 КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА	25.787	54.891	47
5.	24 ГОТОВИНА	7.589.964	4.808.624	158
6.	28 АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	182.847	220.343	83
І	ПОСЛОВНА АКТИВА (А+Б)	27.799.223	25.981.945	107
ІІ	ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	153.784	153.784	100
	У К У П Н А А К Т И В А (І+ІІ):	27.953.007	26.135.729	107
П А С И В А				
А)	КАПИТАЛ (1 до 4)	27.183.822	25.388.633	107
1.	30 ОСТАЛИ ОСНОВНИ КАПИТАЛ НЕПРОФИТНИХ ПЛ	5.214.567	5.214.567	100
2.	32 ПОСЕБНЕ РЕЗЕРВЕ	20.174.066	18.615.133	108
3.	ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ПРЕТХ. ГОДИНЕ	-	-	-
4.	ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	1.795.189	1.558.933	115
Б)	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	264.153	263.251	100
В)	ОБАВЕЗЕ (5 до 7)	351.248	330.061	106
5.	ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	-	-	-
6.	КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	351.248	330.061	106
7.	ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	-	-	-
І	ПОСЛОВНА ПАСИВА (А+Б+В)	27.799.223	25.981.945	107
ІІ	ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	153.784	153.784	100
	У К У П Н А П А С И В А (І+ІІ):	27.953.007	26.135.729	107

АКТИВА

А) СТАЛНА ИМОВИНА, износи 20.000.625 КМ, а чини је садашња вриједност:

1. Нематеријалних улагања, у износу од 24.940 КМ, лиценци и информационог софтвера.

2. Некретнине и опрема, у износу од 7.813.661 КМ, је садашња вриједност грађевинског земљишта (732.133 КМ), пословне зграде у улици Васе Пелагића 11а од 997 m² (1.947.841 КМ), шест гаражних мјеста (72.401 КМ), компјутера и остале информатичке опреме (34.968 КМ), остале опреме, намјештаја и инвентара (26.205 КМ) и грађевински објекти у припреми у улици Платова-основни уговор (4.980.000 КМ) и грађевински објекти у припреми - остало (уговори о консултантским услугама за објекат, нотарски уговор 20.113 КМ).

Нематеријална улагања, некретнине и опрема Агенције вреднују се по трошку набавке - набавној вриједности или по цијени коштања.

Обрачун амортизације врши се примјеном линеарне методе, стопама утврђеним на основу корисног вијека трајања основних средстава у складу са Правилником о рачуноводству Агенције и Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа.

Грађевинско земљиште не подлијеже амортизацији.

Набавна вриједност инвентара износи 31.567 КМ, отписана у цјелости стављањем у употребу инвентара у износу од -31.567 КМ, без садашње вриједности.

3. Дугорочни финансијски пласмани, у износу од 12.162.024 КМ, представљају:

- Стање дугорочних стамбених кредита са каматом у износу од 9.506 КМ и исправком вриједности потраживања у износу од -9.506 КМ, у складу са чланом 83. Правилника о рачуноводству Агенције.
- Стање дугорочно орочених средстава дијела посебне резерве код пет банака у Републици Српској, у износу од 12.162.024 КМ. Уговори за орочавање средстава са банкама закључени су на основу одлука Управног одбора Агенције. По истеку дијела уговора о орочавању депозита није вршено реорочење код банака, ради финансирања грађевинског објекта у припреми.

Р/б	СТАЛНА ИМОВИНА	Текућа Година	Претходна година (почетно стање)
А)	УКУПНО:	20.000.625	20.898.087
1.	Нематеријална улагања	24.940	46.237
2.	Некретнине и опрема	7.813.661	2.924.445
	2.1. Земљиште	732.133	732.133
	2.2. Пословна зграда са гаражним мјестима	2.020.242	2.100.600
	2.3. Грађевински објекти у припреми	4.980.000	-
	2.4. Грађевински објекти у припреми-остало	20.113	-
	2.5. Компјутери и информатичка опрема	34.968	51.675
	2.6. Остала опрема и инвентар	26.205	40.037
3.	Дугорочни финансијски пласмани	12.162.024	17.927.405

Б) ТЕКУЋА ИМОВИНА, износи 4.357.787 КМ, а чине је:

4. Краткорочна потраживања, у износу од 25.787 КМ, специфицирају стања нето потраживања за обрачунате камате на орочене депозите, накнаде од банака и микрокредитних организација, остала потраживања која се рефундирају, пријављена потраживања за банке и МКО у стечају, сумњива и спорна (утужена) потраживања, те укалкулисана потраживања по судским рјешењима на име трошкова судског поступка.

Укупна бруто краткорочна потраживања Агенције износе 258.963 КМ, од чега је извршена исправка вриједности за ненаплаћена и утужена потраживања у износу од 233.176 КМ.

5. Готовина, у износу од 7.589.964 КМ, представља расположива средства Агенције у благајни (4.046 КМ) и на рачунима код банака у Републици Српској (7.585.918 КМ).

До повећања на ставци готовине од 58% у односу на претходну годину, дошло је због доспијећа уговора о орочењу гдје нису вршена реорочавања због очекиваног одлива новчаних средстава у наредној години, ради завршетка и исплате грађевинског објекта у припреми.

Агенција своје пословање обавља преко трансакционих рачуна отворених код 8 банака у Републици Српској и Централне банке БиХ.

6. Активна временска разграничења, у износу од 182.847 КМ, су временски разграничени расходи по основу унапријед плаћеног обавезног осигурања радника и имовине (2.217 КМ), једногодишње лиценце (15.819 КМ) и обрачунате камате за припадајући период, на дугорочно орочена средства код банака, а чија наплата доспијева по истеку орочења (164.811 КМ).

Р/б	ТЕКУЋА ИМОВИНА	Текућа година	Претходна година (почетно стање)
Б)	УКУПНО:	7.798.598	5.083.858
1.	Краткорочна потраживања и пласмани	25.787	54.891
2.	Готовина	7.589.964	4.808.624
3.	Активна временска разграничења	182.847	220.343

ПАСИВА

А) КАПИТАЛ АГЕНЦИЈЕ, износи 27.183.822 КМ, са сљедећом структуром:

- остали капитал непрофитних правних лица, у износу од 5.214.567 КМ, је почетни капитал намијењен за успостављање и почетак рада Агенције 01.07.1998. године;
- посебне резерве, у износу од 20.174.066 КМ формиране из оствареног вишка прихода над расходима са 31.12.2018. године, а на основу Одлука Управног одбора Агенције, у складу са Статутом Агенције за банкарство Републике Српске;
- вишак прихода над расходима текуће године, у износу од 1.795.189 КМ, остварених у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године.

Р/б	КАПИТАЛ	Текућа година	Претходна година (почетно стање)
А)	УКУПНО:	27.183.822	25.388.633
1.	Остали основни капитал непрофитних правних лица	5.214.567	5.214.567
2.	Посебне резерве	20.174.066	18.615.133
3.	Вишак прихода над расходима претходне године	-	-
4.	Вишак прихода над расходима текуће године	1.795.189	1.558.933

Б) ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА, износе 264.153 КМ;

Дугорочна резервисања, у износу од 264.153 КМ, настала су по основу актуарске процјене за резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених у складу са МРС 19.

Књиговодствена вриједност резервисања, на почетку периода износи 263.251 КМ, с тим да је у току године укинут дио резервисања за исплату јубиларних награда у износу од 19.203 КМ а по актуарској процјени за 2019. годину извршено је повећање резервисања за 20.105 КМ, те стање резервисања на дан 31.12.2019. године износи 264.153 КМ.

Р/б	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	Текућа година	Претходна година (почетно стање)
Б)	УКУПНО:	264.153	263.251
1.	Дугорочна резервисања МРС 19	264.153	263.251

В) ОБАВЕЗЕ, у износу од 351.248 КМ, су:

Краткорочне обавезе, у износу од 351.248 КМ, састоје се из стања обавеза за мјесец децембар 2019. године и то: према добављачима, за укалкулисане бруто плате и друга лична примања и остале порезе и доприноси. Све укалкулисане обавезе су измирене у јануару 2020. године.

Р/б	ОБАВЕЗЕ	Текућа година	Претходна година (почетно стање)
В)	УКУПНО:	351.248	330.061
1.	Дугорочне обавезе	-	-
2.	Краткорочне обавезе	351.248	330.061
	- добављачи	25.573	17.217
	- бруто плате и накнаде плата и друга лп	317.027	293.778
	- остали порези и доприноси	8.648	7.397
	- остале обавезе	-	11.669
3.	Пасивна временска разграничења	-	-

ВАНБИЛАНСНА АКТИВА/ПАСИВА

1) У неутралном подбилансу, у износу од 153.784 КМ, евидентиран је један неоткупљен стан који користи бивши радник Агенције на основу станарског права а који подлијеже праву на откуп по Закону о приватизацији државних станова, с тим да до дана билансирања није извршен откуп.

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ
(Извјештај о токовима готовине)
на дан 31.12.2019. године

(у КМ)

Р/б	О П И С	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А)	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
І	Приливи готовине из пословних активности	6.387.309	5.955.722
ІІ	Одливи готовине из пословних активности	4.638.483	4.616.997
ІІІ	Нето прилив готовине из пословних активности (І-ІІ)	1.748.826	1.338.725
ІV	Нето одлив готовине из пословних активности (ІІ-І)	-	-
Б)	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
І	Приливи готовине из активности инвестирања	11.870.015	248.673
ІІ	Одливи готовине из активности инвестирања	10.841.447	76.910
ІІІ	Нето прилив готовине из активности инвестирања (І-ІІ)	1.028.568	171.763
ІV	Нето одлив готовине из активности инвестирања (ІІ-І)	-	-
В)	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
І	Приливи готовине из активности финансирања	3.932	5.489
ІІ	Одливи готовине из активности финансирања	-	-
ІІІ	Нето прилив готовине из активности финансирања (І-ІІ)	3.932	5.489
ІV	Нето одлив готовине из активности финансирања (ІІ-І)	-	-
Г)	УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (АІ+БІ+ВІ)	18.261.256	6.209.884
Д)	УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (АІІ+БІІ+ВІІ)	15.479.930	4.693.907
Ђ)	НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (Г-Д)	2.781.326	1.515.977
Е)	НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (Д-Г)	-	-
Ж)	ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	4.808.624	3.292.627
З)	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	97	70
И)	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	83	50
Ј)	ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧ. ПЕРИОДА (Ж+Ђ-Е+З-И)	7.589.964	4.808.624

На рачунима и благајни Агенције у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године, по основу пословних активности, активности инвестирања и активности финансирања, прилив готовине износи 18.261.256 КМ, док одлив готовине износи 15.479.930 КМ, из чега произилази позитиван нето новчани ток од 2.781.326 КМ.

Н О В Ч А Н И Т О К
на дан 31.12.2019.год.

Р/Б	О П И С	Износ КМ
A	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ	
I	Приливи готовине из пословних активности	6.387.309
1.	Приливи од премија, субвенција, дотација и остало Рефундасације накнада од ЈФЗО	3.002
2.	Остали приливи из пословних активности Наплата накнада за надзор банака, мко и дл и остали приливи	6.384.307
II	Одливи готовине из пословних активности	4.638.483
1.	Одливи по основу исплата добављачима и дати аванси	495.090
2.	Одливи по основу исплата зарада, накнада и осталих лп	4.119.185
3.	Остали одливи из пословних активности	24.208
B	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА	
I	Прилив готовине из активности инвестирања	11.870.015
1.	Приливи по основу камата	334.211
2.	Приливи по основу осталих дугороч.финансијс.пласмана Уплате банака по истеку орочења депозита	11.535.804
II	Одливи готовине из активности инвестирања	10.841.447
1.	Одливи по основу куповине нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	5.071.023
2.	Одливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана Реорочавање депозита	5.770.424
B	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА	
I	Приливи готовине из активности финансирања	3.932
1.	Приливи по основу дугорочних кредита	3.932
Г	УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	18.261.256
Д	УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ	15.479.930
Ђ	НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	2.781.326
Е	НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	-

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
за период који се завршава на дан 31.12.2019.године

(у КМ)

1	Врста промјене на капиталу	Капитал	Посебне Резерве	Нераспоређени вишак прихода над расходима	УКУПНИ КАПИТАЛ
1	2	3	4	5	6 (3+4+5)
1	Стање на дан 31.12.2018./01.01.2019.	5.214.567	18.615.133	1.558.933	25.388.633
2.	Нето вишак прихода над расходима периода, исказан у билансу успјеха	-	-	1.795.189	1.795.189
3.	Расподјела оствареног вишка прихода над расходима у претходној години	-	1.558.933	-1.558.933	-
4.	Повећање или смањење капитала	-	-	-	-
	Стање на дан 31.12.2019.	5.214.567	20.174.066	1.795.189	27.183.822

Остали капитал непрофитних правних лица од 27.183.822 КМ, чини:

- остали основни капитал, у износу од 5.214.567 КМ, је почетни капитал за успостављање и почетак рада Агенције од 01.07.1998. године;
- стање посебних резерви на дан 31.12.2019. године, у износу од 20.174.066 КМ, с тим да је дио посебних резерви у износу од 4.980.000 КМ искориштен за улагање у грађевинске објекте у припреми;
- вишак прихода над расходима, у износу од 1.795.189 КМ, остварен у периоду 01.01. до 31.12.2019. године.

Капитал Агенције на дан 31.12.2019. године, у односу на почетак године, увећан је за вишак прихода над расходима остварен у периоду 01.01. до 31.12.2019. године, у износу од 1.795.189 КМ.

ПРИЛОЗИ

- Преглед извршених контрола у периоду 01.01. – 31.12.2019. године (Одјељење за непосредни надзор банака)
- Преглед извршених контрола у периоду 01.01. – 31.12.2019. године (Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација)
- Преглед извршених контрола у периоду 01.01. - 31.12.2019. године (Одјељење СПН и ФТ и ПП)
- Преглед извршених контрола у периоду 01.01. - 31.12.2019. године (Одјељење ЗПКФУ)
- Преглед извршених контрола информационих система у банкама у периоду 01.01. - 31.12.2019. године (Одјељење ИКТ)

**ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕНИХ КОНТРОЛА
у периоду 01.01. – 31.12.2019. године**

- Одјелење за непосредни надзор банака –

Р/б	Назив банке/МКО/лизинг друштва	Предмет контроле	Вријеме контроле	Укупан број налога за отклањање утврђених неправилности	Контролу извршили (број контролора)
1.	"НЛБ банка" а.д. Бања Лука	Обимна контрола	III-IV 2019.	9 налога	5
2.	"МФ банка" а.д. Бања Лука	Управљање и руковођење банком	III 2019.	8 налога	2
3.	"Комерцијална банка" а.д. Бања Лука	Контрола ликвидности - поступање по Одлуци о управљању ризиком ликвидности	V-VI 2019.	1 налог	3
4.	"UniCredit Bank" а.д. Бања Лука	Контрола ликвидности - поступање по Одлуци о управљању ризиком ликвидности	V-VI 2019.	2 налога	2
5.	"Addiko Bank" а.д. Бања Лука	Контрола ликвидности - поступање по Одлуци о управљању ризиком ликвидности	V-VI 2019.	1 налог	2
6.	"Наша банка" а.д. Бијељина	Контрола извршења налога	IX-X 2019.	Налози укључени у налоге након обимне контроле	5
7.	"Наша банка" а.д. Бијељина	Обимна контрола	IX-X 2019.	15 налога	5
8.	"Нова банка" а.д. Бања Лука	Контрола капитала	IX-X 2019.	-	3
9.	"Комерцијална банка" а.д. Бања Лука	Контрола извршења налога	XI 2019.	2 налога	2
10.	"Sberbank" а.д. Бања Лука	Контрола извршења налога	XI 2019.	3 налога	2
11.	"Addiko Bank" а.д. Бања Лука	Управљање и руковођење банком	XII 2019.	Контрола у току	2
12.	"Нова банка" а.д. Бања Лука	Контрола квалитета активе	XII 2019.	6 налога	6

ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕНИХ КОНТРОЛА
у периоду **01.01. - 31.12.2019.** године

- Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација –

Ред. бр.	Назив МКО	Предмет контроле	Вријеме контроле	Укупан број налога за отклањање утврђених неправилности	Контролу извршили (број контролора)
1.	МКД "FinCredit" д.о.о. Бања Лука	Циљана контрола извршења налога	I 2019.	-	2
2.	МКФ "Prodest" Бања Лука	Циљана контрола извршења налога	II 2019.	1	2
3.	МКФ "Делта Плус" Бања Лука	Обимна контрола пословања	III 2019.	-	2
4.	МКД "Auris" д.о.о.Бања Лука	Обимна контрола пословања	IV/V 2019.	6	2
5.	МКД "Taurus" д.о.о. Бања Лука	Циљана контрола извршења налога	V 2019.	1	2
6.	МКД "Микрофин" д.о.о. Бања Лука	Обимна контрола пословања	VI 2019.	3	2
7.	МКД "Привредник" д.о.о. Бијељина	Циљана контрола извршења налога	VII 2019.	-	2
8.	МКД "Credis" а.д. Бања Лука	Обимна контрола пословања	VIII/ IX 2019.	8	2
9.	МКФ "Про фин" Источно Сарајево	Циљана контрола извршења налога	X 2019.	1	2
10.	МКД "Digital Finance International" д.о.о. Бања Лука	Обимна контрола пословања	IX 2019.	12	2
11.	"Прво пензионерско МКД" д.о.о. Бања Лука	Обимна контрола пословања	XII 2019.	3	2

**ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕНИХ КОНТРОЛА
у периоду 01.01.2019.-31.12.2019. године**

- Одјељење СПН и ФТ и ПП-

Р/б	Назив банке/МКО/лизинг друштва	Предмет контроле	Вријеме контроле	Укупан број налога за отклањање утврђених неправилности	Контролу извршили (број контролора)
1.	МКД "TAURUS" д.о.о. Бања Лука	Спречавање прања новца и финансирања терористичких активности	I 2019.	3 налога	2
2.	"НЛБ банка" а.д. Бања Лука	Спречавање прања новца и финансирања терористичких активности	II 2019.	-	1
3.	"МФ банка" а.д. Бања Лука	Платни промет и спречавање прања новца и финансирања терористичких активности	II 2019.	2 налога	2
4.	"Брчко гас пензионерско микрокредитно друштво" д.о.о. Бања Лука	Контрола извршења налога из претходне обимне контроле	III 2019.	-	2
5.	МКД "Digital Finance International" д.о.о. Бања Лука	Контрола извршења налога из претходне обимне контроле	III 2019.	-	2
6.	МКФ "ProFin" Источно Сарајево	Контрола извршења налога из претходне обимне контроле	IV 2019.	-	2
7.	"Комерцијална банка" а.д. Бања Лука	Платни промет и спречавање прања новца и финансирања терористичких активности	V 2019.	2 налога	2
8.	МКД „AURIS“ а.д. Бања Лука	Спречавање прања новца и финансирања терористичких активности	VI 2019.	1 налог	2
9.	"НЛБ банка" а.д. Бања Лука	Контрола извршења налога из претходне обимне контроле	VII 2019.	-	2
10.	МКД "FinCredit" д.о.о. Бања Лука	Спречавање прања новца и финансирања терористичких активности	VIII 2019.	2 налога	2
11.	"Addiko Bank" а.д. Бања Лука	Платни промет и спречавање прања новца и финансирања терористичких активности	IX 2019.	-	2
12.	МКД "Привредник" д.о.о. Бијељина	Контрола извршења налога из претходне обимне контроле	X 2019.	-	2
13.	"Наша банка" а.д. Бијељина	Контрола извршења налога из претходне обимне контроле	X 2019.	-	2
14.	МКД "Здрво" д.о.о. Бања Лука*	Спречавање прања новца и фин. терор. активности	XI 2019.	-	2
15.	МКД "Moneda" д.о.о.	Спречавање прања новца и фин. терор. активности	XII 2019.	3 налога	2

**ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕНИХ КОНТРОЛА
у периоду 01.01.2019.-31.12.2019. године**

- Одјељење ЗПКФУ -

Р/б	Назив банке/МКО	Предмет контроле	Вријеме контроле	Укупан број налога за отклањање утврђених неправилности	Контролу извршили (број контролора)
1.	“Брчко гас пензионерско микрокредитно друштво“ д.о.о. Бања Лука	Извршење налога по Рјешењу	I 2019.	-	2
2.	“UniCredit Bank“ а.д. Бања Лука	Заштита права корисника финансијских услуга	II 2019.	-	2
3.	МКД “Taurus“ д.о.о. Бања Лука	Заштита права корисника микрокредита	III 2019.	4	2
4.	“Комерцијална банка“, а.д. Бања Лука	Заштита права корисника финансијских услуга	IV 2019.	2*	2
5.	МКД “ЕКИ Sarajevo“, Филијала Бања Лука	Извршење налога по Рјешењу	IV 2019.	-	2
6.	МКД “Привредник“ д.о.о. Бијељина	Заштита права корисника микрокредита	V 2019.	4	2
7.	МКД “Digital finance international“ д.о.о. Бања Лука	Заштита права корисника микрокредита	VI 2019.	4	2
8.	МКФ “Mikra“ Сарајево, Представништво Бања Лука	Заштита права корисника микрокредита	VII 2019.	2	2
9.	МКФ „Pro Fin“ Источно Сарајево	Извршење налога по Рјешењу	VIII 2019.	-	2
10.	„ProCredit Bank“ д.д. Сарајево, Филијала Бања Лука	Заштита права корисника финансијских услуга	IX 2019.	5	2
11.	“МФ банка“ а.д. Бања Лука	Заштита права корисника финансијских услуга	X 2019.	5	2
12.	МКД “Auris“ а.д. Бања Лука	Заштита права корисника микрокредита	X 2019.	1	2
13.	„Sparkase Bank“ д.д. БиХ Сарајево, Филијала Бања Лука	Заштита права корисника финансијских услуга	XI 2019.	-	2
14.	МКД “Здрво“ д.о.о. Бања Лука	Заштита права корисника микрокредита	XII 2019.	3	2

* Неправилности отклоњене у постконтролном поступку

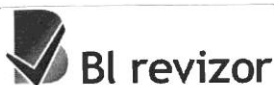
**ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕНИХ КОНТРОЛА
ИНФОРМАЦИОНИХ СИСТЕМА У БАНКАМА
у периоду од 01.01.2019. до 31.12.2019. године**

- Одјелење ИКТ -

Р/б	Назив банке	Предмет контроле	Вријеме контроле	Укупан број налога за отклањање утврђених неправилности	Контролу извршили (број контролора)
1.	"НЛБ банка" а.д. Бања Лука	Извршење налога из претходне контроле	IV 2019.	-	2
2.	"Наша банка" а.д. Бијељина	Управљање безбједношћу ИС	VI 2019.	9	3
3.	"Комерцијална банка" а.д. Бања Лука	Управљање ИС	X/XI 2019.	13	3
4.	"Sberbank" а.д. бања Лука	Тестирање плана опоравка ИС	XII 2019.	-	3
5.	"МФ банка" а.д. Бања Лука	Тестирање плана опоравка ИС	XII 2019.	-	2

МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Агенција за банкарство Републике Српске

Управном одбору Агенције за банкарство Републике Српске Банја Лука

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Мишljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Агенције за банкарство Републике Српске, Банја Лука (у даљем тексту: „Агенција“)** који обухватају биланс стања (извјештај о finansijsком положају) на дан 31. децембра 2019. године, биланс успјеха (извјештај о ukupном резултату у периоду), извјештај о промјенама на капиталу и биланс токова готовине (извјештај о токовима готовине) за годину која се завршава на тај дан, и напомене уз finansijsке извјештаје које укључују сумарни преглед значајних računovodstvenih политика.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Агенције на дан 31.12.2019. године и njene finansijske uspješnosti i tokove готовине за годину која се завршава на тај дан у складу са računovodstvenim propisima важећим у Republici Српској.

Оsnov за мишljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Оdgovornost revizora за reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu на Агенцију, u skladu sa *Етичким kodeksom за професионалне računovoде* Оdbора за међународне етичке стандарде за računovoде (IESBA Kodeks) и етичким заhtjevима који су relevantни за нашу reviziju finansijskih izvještaja u Republici Српској, и ispunili smo naše друге етичке одговорности u skladu са заhtjevима и IESBA Kodeksom. Smatramo да су revizorski dokazi које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основу за наше мишljenje.

Кljučна revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja за текући период. Ова pitanja су разматрана u контексту revizije finansijskih izvještaja u cjelini и u formiranju нашег мишljenja о njима, и ми nismo iznijeli издвојено мишljenje о овим pitanjима.

Osim pitanja о којима је било ријечи u пасусу *Оsnov за мишljenje* и пасусу *Оdgovornost revizora за reviziju finansijskih izvještaja*, одлучили смо да не постоје друга кључна pitanja revizije која треба разматрати u нашем извјештају.

Оdgovornost rukovodstva и lica овлашћених за управљање за finansijsке извјештаје

Rukovodstvo Агенције је одговорно за припрему и fer презентацију ових finansijsких извјештаја u складу са Међународним standardима finansijsког извјештавања и за one interne контроле за које одреди да су потребне за припрему finansijsких извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

(nastavlja se)

(*nastavak*)

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Agencije da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Agencije.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i odražavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su odgovarajući za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilazanje interne kontrole;
- stičemo razumijevanje o internim kontrolama koja su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Agencije;
- vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo;
- donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezano objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se baziraju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora;

• (*nastavlja se*)

Агенција за банкарство Републике Српске

(nastavak)

- вршимо процјену ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizorske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zatjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlaštenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Miloš Marčeta.

BL REVIZOR d.o.o.
Banja Luka, 25. 02. 2020. god.

Ovlašćeni revizor

Miloš Marčeta
Miloš Marčeta